

EKOSMO

AUSTRIJSKI KOMUNISTI

Graz: Tito kao idol!

JEHOVINI SVEDOCSI

Sve više pripadnika
sa Balkana!

+ + + COVER STORY + + +

Životne priče koje potvrđuju
zločin na temelju tradicije.

BRAKOVI NAJMLAĐIH

BUNDESKANZLER
CHRISTIAN
KERN

A photograph of three people laughing together. On the left, a man in a light blue shirt is gesturing with his hands. In the center, a young woman with long brown hair tied back, wearing a grey zip-up jacket over a red t-shirt, is smiling broadly. On the right, a young man with short brown hair, wearing a dark green t-shirt, is laughing heartily. They appear to be sitting on concrete steps outdoors.

DIE BESTEN SCHULEN FÜR
UNSERE KINDER.

DAMIT SIE BEKOMMEN, WAS IHNEN ZUSTEHT.

SPÖ

STARS**50 Ambasador srpske trube**

Višestruki pobednik Guče – Dejan Petrović govori iskreno o svom životnom putu i uspešnoj karijeri pred svoj prvi koncert u Beču.

REPORTAŽA**32 Jehovini svedoci**

Kad oni zakucaju na vrata obično se ista i zatvore. KOSMO Vam predstavlja njihovu priču.

COVER**38 Brak kao biznis**

Slepo poštovanje tradicije među mnogim narodima postoji i dan-danas. Takvi su i dečiji brakovi među Romima za čije su sklapanje nadležni, prema tradiciji, roditelji.

11 INTEGRACIJA

Intervju. O predstojećim parlamentarnim izborima govori SPÖ-ov koordinator za integraciju – Ahmed Husagić.

28 KARIJERA

Od zanatlije do šefa. Iza uspeha poznate franšize „Lucky Car“ stoji savesno i ponosno Ostoja „Ossi“ Matić koji ravnopravno tretira i svoj tim.

44 LIFESTYLE

DIRndl. Jelek, anterija i opanci – po tome se znaju Srbi, a Austrijanci? Njihova nošnja je „Tracht“ i odlikuju je „Dirndl“ i „Lederhosen“.

46 ZDRAVLJE

Cena lepote. Mnoge lepe javne ličnosti su zbog svog izgleda uzor ženama, a što se, zapravo, krije iza te lepote?

46 KUHINJA

Powidl. Ovaj džem, koji se koristi kao fil ili namaz, za Austrijance je pravi slatkis, a njegovo poreklo pripreme potiče iz obližnje Češke.

52 STARS

Surogat majčinstvo. Za ovakav vid dobijanja potomstva odlučila su se i odlučuju se mnoga svetski poznata lica. KOSMO Vam otkriva koja!

54 SCENA

Kuda ovog meseca? Brojni su različiti događaji u austrijskoj prestonici, ali i okolini, zahvaljujući našim aktivnim organizacijama i udruženjima. Saznajte što Vas sve očekuje ovog meseca!

60 RAZONODA

Značenje izreka. „Obrao si bostan“ ili „Upala ti sekira u med“ – znači tačno šta...? Rastumačujemo Vam značenje ovih i drugih narodnih izreka!

64 SPORT

Kvalifikacije. Meč između Srbije i Austrije može biti presudan za kvalifikacije na Svetsko prvenstvo 2018. u Rusiji. KOSMO analizira!

POLITIKA**14 Graz živi komunizam**

Svaki peti građanin Graza na lokalnom nivou bira Komunističku partiju Austrije. Šta se to krije iza lokalnog uspeha štajerskih komunista? Naša novinarska ekipa je otputovala u glavni grad Štajerske i saznala sve od bivše vice-gradonačelnice i aktivista partije.

Promena religije — da ili ne?

DISKUTABILNO. Religija je oduvek bila toliko osjetljiva tema da se čak kaže da je to i jedno od pitanja o kojima nikada ne treba raspravljati. Nekome je ona važan deo tradicije, a nekome izbor kao i svaki drugi. Da li građani Beča, našeg porekla, religijsku pripadnost doživljavaju kao osnovno ljudsko pravo na izbor ili kao nešto što je rođenjem dato i kao takvo se ne treba menjati, KOSMO saznaje pitajući ih: „Da li odobravate kada neko promeni religiju?”

Aleksandar Saša Gavrilović
(23), student

Svako ima pravo na izbor. Mene roditelji nisu krstili, smatrajući da treba sam da izaberem da li ću pripadati nekoj religiji i kojoj. Ukoliko neko pronade u drugoj religiji to što ga više ispunjava, smatram da je to OK.

Ivica Smolić (56),
službenik

Tradicionalno sam odgojen i mislim da se nešto i nasleđuje. To se ne mora mijenjati, Bog je Bog. Mislim da nema nekog velikog razloga da se to radi, ali ako je neko baš uvjeren da mu to nešto znači, ja to razumijem, iako ja to ne bih uradio.

Ksenija Malovražić (41),
vokalna solistkinja

Šta tu ima da se odobrava? To je privatna stvar, svako ima pravo da izabere za sebe. Kad može da se menja državljanstvo, može i religijska pripadnost. Lično to ne bih uradila, ali nemam ništa protiv toga i znam dosta ljudi koji jesu to uradili.

Nusret Dučević (56),
radnik u muzeju

Može raditi svako što hoće, promenit' i sto religija, neće naći nigdje one prave vrijednosti, ako ih nije iz kuće ponio. Kao i promena partie, to je u redu, dok meni niko ništa ne natura. U religiji ima dobrih stvari, treba ih samo prepoznati.

Jasmina Nemet (52),
event manager

Moje osobno mišljenje je da svako ima pravo da vjeruje u šta hoće, ako se sa tim dobro osjeća i sretan je. Dok si dijete roditelji ti namjeste vjeru koju hoće, a kad odrasteš moraš imati slobodu da sam odlučiš. To te nikako ne mijenja kao čoveka.

Ljubiša Milošević (63),
medicinski radnik

Pripadnik sam pravoslavne hrišćanske religije i to je važan deo mene, jer sam poreklom iz Srbije. Smatram da je pravoslavlje najbolja religija. Ako neko menja svoje religijsko opredjeljenje, nemam ništa protiv, ako prihvati ono pravo pravoslavlje.

Suat Mustafa (35),
šef lagera

Zašto bi? Sudbina određuje šta ćeš biti kad se rodiš i svako ima svoju sreću, nasleđenu rođenjem. Svaka religija ima nešto svoje, evo ja ne smem da jedem svinjsko meso, ali da li zbog toga treba da menjam religiju? Ja to nikada ne bih uradio.

Milica Ilić Zarić (28),
inž. zaštite životne sredine

Jedan je Bog, a ljubav je apsolutna, bezuslovna. Rođenjem su nas preci zadužili na poštovanje, ali nam je data i slobodna volja. Svako treba raditi po osećaju, pratiti sebe i živeti ostvarenim životom. Sve je volja Božja.

„Biti delom Austrijanka je deo mog **hibridnog identiteta**, kao i biti Arapkinja, žena, antropološkinja...ali tu ima i jakih „Jugo elemenata“ s obzirom na to da sam odrasla sa decom iz Bosne“, kaže socijalna **aktivistkinja** i performer Myassa Kraitt (32), koja je iz Iraka stigla u Beč kasnih 80-ih godina..„Kako moj kolega iz Bosne Nedžad kaže, hibridni identitet je kao torta koju pečeš **celog života** i koju čini mnogo sastojaka. Ne određuje nas samo jedna stvar kao što je etnicitet već **mnoštvo životnih uloga** i drugih faktora.“

Priče migranata u Beču čitate na: www.facebook.com/KOSMOMagazin

Neu ab
10. September
2017

MUSEUM
NIEDERÖSTERREICH

Entgeltliche Einschaltung im Auftrag der NÖ Museum Betriebs GmbH

Haus der Geschichte in St. Pölten

Grafik: Perndl+Co

Di bis So und Ftg. 9.00 bis 17.00
www.museumnoe.at

Kulturbereich 5
3100 St. Pölten

KULTUR
NIEDERÖSTERREICH

JUNAK
Vahida Đedović –
„Nemoj nas i ti dijeliti!”

Tuzlanska književnica i psihoterapeutkinja uputila je otvoreno pismo vlasniku Facebooka Marku Zuckerbergu (nakon što je FB njen rodni grad smestio u Republiku Srpsku) u kome je objasnila da je BiH pripadala Jugoslaviji i da su u njoj živeli Srbi, Hrvati i Bošnjaci, ali su se jednim imenom zvali Bosanci i Hercegovci. Nakon rata je država podjeljena na entitete, ali ne krivicom ijednog naroda, jer „ljudi ovdje ne žele da se dijele i podjela je samo u glavama onih koji žele da zavade, pa vladaju”, po rečima Vahide.

LUZER
Milorad Dodik –
Srbija i RS kao dve Nemačke

Predsednik Republike Srpske Milorad Dodik uporedio je RS i Srbiju sa Istočnom i Zapadnom Nemačkom, koje su se ujedinile kada su se stvorili uslovi. Tom prilikom najavio je deklaraciju između njih o zajedničkom delovanju za opstanak Srbija, kojom se, kako kaže „ne dovodi u pitanje nijedna država niti njen teritorijalni integritet i nema težnji za preuređenje pojedinih država”. Такође je istakao da Srbi u ovom veku treba da promovišu nacionalno ujedinjenje.

BEZ OGRANIČENJA: Beba bez pola

Prvi put u istoriji svet je dobio bebu bez pola. Bebin roditelj kaže da svom detetu neće dati pol sve dok ne bude dovoljno staro da samo odabere.

Roditelj koji se takođe ne predstavlja ni kao muško, ni kao žensko, smatra da nas sistem u kome živimo previše ograničava deleći nas na polove i želi da svoje dete vaspitava izvan tih granica. Revolucionarna ideja nije nimalo laka za realizaciju, jer se Kori Doti, kao samohrani trans roditelj 8 meseci borio da dobije bespolnu zdravstvenu knjižicu za dete, sa oznakom „U“ – undetermined (neopredeljeno), a trenutno je u sporu sa Tribunalom za ljudska prava Britanske Kolumbije u kome pokušava da dokaže da u zakonu treba da postoji „bespolnost“, što je Vlada Kanade uzela u razmatranje.

CITAT MESECA

„Zemlje Zapadnog Balkana su siromašnije nego pre 30 godina.“

Rekao je za Radio Slobodna Evropa Tobias Flessenkemper, direktor projekta za Balkan na Evropskom institutu CIFE i član Savetodavne grupe za javne politike Balkan u Evropi, dodavši: „Ako zabeleže privredni rast od 3-4 odsto godišnje, trebaće im 25 godina da dostignu sadašnji nivo u EU“.

MODERNO STUDIRANJE: GOT na Hardvardu

Ne samo da popularnu TV seriju „Igra prestola“ (Game of Thrones) gleda „i staro i mlado“, već je fasciniranost njome stigla i na Harvard.

Profesori na ovom američkom univerzitetu iskoristiće njenu popularnost i od jeseni uvode izborni predmet pod nazivom „Prava 'Igra prestola': Od modernih mitova do srednjevekovnih modela.“ Ovu ideju su dobili zbog čestih komentara studenata da je nešto kao u seriji, te će kroz ovaj predmet zaista poređiti fiktivni Westeros sa srednjevekovnom stvarnošću.

UPORNO DO MILIONA: Zarad opklade

Američki tinejdžer Erik Firman se, pre 3 godine, opkladio sa roditeljima da će postati milioner do svoje 18. godine, te neće morati da ide na fakultet.

Erik je od malena smatrao da formalno obrazovanje danas nije dovoljno funkcionalno, pa je napustio školu, nastavio školovanje od kuće i počeo da ulaže novac u internet kompanije.

Počeo je 2011., sa prvih 1000 dolara koje mu je poklonila baka, a danas poseduje neverovatnih 1.090.000 dolara u bitcoinima (digitalna valuta).

BROJ MESECA

8.626

osoba je dobilo državljanstvo Austrije tokom 2016. Od toga najviše iz BiH(15 %), Turske (10%) i Srbije (9%). (Izvor: ZUSAMMEN:ÖSTERREICH)

KOMENTAR

**Mag. Heinrich
HIMMER**
Predsednik Školskog odbora Beča

Maternji jezik je blago

Raznovrsnost bečke prosvete se suštinski oslikava u raznovrsnosti maternjih jezika školaraca bečkih škola. Načelo koje je formulisao naš gradonačelnik Michael Häupl, da svako dete u Beču mora da govori minimum dva jezika, od koja jedan mora da bude nemački, ističe ne samo usvajanje stranih jezika poput engleskog, već i ciljano maternji jezik svakog deteta koji nije odgajano na nemačkom jeziku. Drugim rečima: ukoliko je jezik ključna kvalifikacija,

„Dobro vladanje maternjim jezikom poboljšava šanse za karijeru“

onda je svaki maternji jezik svakog pojedinačnog deteta pravo blago koje treba da se čuva.

Sa modelom nastave maternjeg jezika u našim školama, Beč je učvrstio svoju pionirsку ulogu na ovom polju i time postavio određena merila. Hiljade dece koristi na godišnjem nivou ovu ponudu da svoja znanja maternjeg jezika poboljša. Prema naučnim saznanjima, znatno se poboljšalo vladanje maternjim jezikom, što je i uslov za usvajanje drugog jezika, a to zapravo znači: ko dobro vlada svojim ne-nemačkim maternjim jezikom, može znatno lakše da uči i nemački, te i da poboljša svoje šanse za uspešno obrazovanje i karijernu budućnost. To je fascinantno!

Više informacija na:
www.stadtschulrat.at

Učenje maternjeg jezika

Velikom broju dece koja žive u Beču nemački nije prvi jezik, ali ono što možda niste znali je da ona imaju mogućnosti da svoj maternji jezik uče i u školi, kao deo redovnog školskog programa. Ovaj vid nastave nastao je na inicijativu nekoliko angažovanih nastavnika jezika, uz pomoć Saveznog ministarstva za nastavu, umetnost i kulturu Republike Austrije – Odjeljenje za migraciju i školstvo, a KOSMO je za Vas istražio kako ona funkcioniše.

Šta se tačno podrazumeva pod nastavom maternjeg jezika?

Nastava maternjeg jezika (Muttersprachlicher Unterricht) je izborni besplatni školski predmet namenjen deci kojoj nemački nije prvi jezik, kao i deci iz dvojezičnih porodica. Ovaj predmet deo je redovnog školskog sistema, a ima za cilj da ojača gororne i pisane jezičke kompetencije dece. Na predškolskom nivou nude se posebne vežbe podrške maternjem jeziku „Jezik i govor, priprema za čitanje i pisanje“ do 3 puta nedeljno, uz redovnu nastavu, ili kao deo integrativnog programa. U nižim razredima ova nastava postoji u vidu neobaveznih vežbi, što znači da u svedočanstvu/đačkoj knjižici

(Zeugnis) neće stajati ocena iz ovog predmeta, samo naznaka da ih je učenik pohađao, dok je u višim razredima ovo izborni predmet, pa će ocena biti upisana.

Ko može da pohađa nastavu maternjeg jezika i pod kojim uslovima?

Svi učenici kojima nemački nije prvi jezik ili odrastaju u bilin-gualnoj porodici imaju pravo da pohađaju nastavu maternjeg jezika, bez obzira na to koje državljanstvo imaju, koliko dugo ostaju u Austriji i koliko dobro znaju nemački jezik. Ovaj tip nastave moguće je na bilo kom jeziku, ukoliko postoji interesovanje učenika i/ili njegovih roditelja, kvalifikovani profesor ili mogućnost za njegovo zapošljavanje. Spisak škola koje već organizuju nastavu maternjeg jezika može se naći na sajtu Ministarstva obrazovanja Austrije (Bundesministerium für Bildung) – www.schule-mehrsprachig.at.

Da li je potrebno prijaviti se za ovaj tip nastave?

Da, s obzirom na to da je u pitanju izborni predmet, neophodno je prijaviti se i to već u letnjem semestru za sledeću školsku godinu. Potrebno je popuniti formulare koji se nalaze u školama. Ukoliko škola već ima određeni jezik u ponudi,

takođe ima i prijavni formular na tom jeziku, a ukoliko nema, prijavni formular se mora popuniti na nemačkom. Registracija početkom školske godine moguća je jedino ukoliko još uvek ima mesta u formiranim grupama, koje imaju minimum 12 učenika, a maksimum zavisi od zakonskih regulativa i određuje se za svaku školu posebno.

Kako funkcioniše nastava maternjeg jezika?

Ukoliko je učenje jezika u nekoj školi ponuđeno u vidu kursa, učesnici mogu biti iz različitih razreda, pa čak i različitih škola. Ako postoji dovoljan broj zainteresovanih učenika iz istog razreda, ovi časovi sprovode se paralelno sa drugim časovima, tokom jutarnje nastave, pri čemu nastavnik maternjeg jezika radi zajedno sa ostalim nastavnicima. U praksi se ovo najčešće sprovodi na jezicima dveju najbrojnijih manjinskih grupa u Beču: na bosansko/hrvatsko/srpskom i turskom, gde ponekad postoji i po pet časova maternjeg jezika nedeljno ili se čak sprovodi nastava na maternjem jeziku i na drugim časovima, na primer biologije, hemije ili geografije. U pojedinim slučajevima moguće je čak i polaganje mature na maternjem jeziku (samo usmeni deo, ne i pismeni).

INTERVJU. Ahmed Husagić, koordinator integracije u SPÖ-u, nalazi se na visokom mjestu savezne liste za predstojeće izbore. Sa nama je razgovarao o izborima i mogućnosti ulaska u parlament, kao prvi političar s naših prostora.

KOSMO: Šanse da Vi, kao prvi austrijski političar sa korijenima iz bivše Jugoslavije, uđete u austrijski parlament veće su nego ikada. Što to znači za Vas tј. za ljudе koji potječu s tog istog područja, a žive u Austriji?

Ahmed Husagić: 29. mjesto na saveznoj listi ne garantuje ulazak u parlament, ali nije isključeno da ako bi SPÖ osvojio veći broj glasova nego 2013. godine dode i do direktnog dobijanja mandata. Također postoji mogućnost da u toku petogodišnjeg legislativnog perioda neka mjesta u parlamentu budu upražnjena, te ih u tom slučaju zauzimaju one osobe koje su sljedeće na listi. To se u praksi vrlo često dešava. U svakom slučaju, svi oni koji su ispod 30. mjeseta, a na saveznoj listi imaju 462 kandidata i kandidatkinja, imaju teoretsku šansu da u narednih 5 godina dobiju mandat. Za mene bi ulazak u parlament bila mogućnost da više uradim za ljudе.

Osjećate li posebnu političku odgovornost prema našoj zajednici?

Naravno da osjećam. Mi smo svi zajedno proživjeli loše, ali i prelijepе stvari. A to spaja ljudе. Ja apsolutno mislim da ti ljudе zaslužuju respekt, kada samo uzmem u obzir što su sve preživjeli i koliko su truda uložili da uspiju u ovom društvu. A statistike pokazuju da su najbolje integrisana zajednica u Austriji.

Došli ste 2002. godine u Beč. Je li situacija u Bosni i Hercegovini bila razlog da se bavite politikom u Austriji?

Ja sam za politiku oduvijek bio zainteresovan, jer sam u njoj vidio mogućnost pomažanja ljudima, bilo da se radi o direktnoj pomoći kao sto smo to radili 2014. godine kada su bile poplave na Balkanu ili izbjeglicama 2015. godine, ali isto tako donošenjem zakona koji omogućavaju promjene i stvaraju dobar okvir za napredovanje društva. Sa napretkom društva, profitiraju svi.

Ukoliko uđete u parlament, što možemo očekivati? Koji će Vam biti prvi politički koraci? Smatram da postoji veliki problem u obrazovanju. Bilo da se radilo o klasičnom obrazovanju, ali i o onom specifičnom kao što

Prvi naš čovjek u parlamentu?

je demokratsko obrazovanje. Obrazovanje je osnova za sve. Nažalost djeca sa migracijskom pozadinom puno rijede završavaju više škole nego djeca bez migracijske pozadine. Što se tiče demokratskog obrazovanja, ono je neophodno kako bi shvatili funkcionalisanje sistema. Bez tog znanja mnogo je teže snaći se.

Zašto po Vašem mišljenju dosad nije bilo zastupnika u austrijskom parlamentu iz naše zajednice?

Postoje dva razloga. Jedan je da ima nedovoljno interesovanja za politički angažman. Također, kada se odlučite za bavljenje

politikom, vi automatski gubite vašu privatnost. To mnogi ne žele. Na drugoj strani, u nekim političkim partijama bilo je i još uvjek ima otpora prema participaciji migranata.

Glavni slogan SPÖ-a glasi „Uzmi što ti pripada.“ Što pripada ljudima iz bivše Jugoslavije koji ovdje žive?

Pripadaju im moderna obdaništa i kvalitetne škole za njihovu djecu. Radnicima sigurna radna mjesta i sigurnost za njih i njihove porodice, a penzionerima zaslužene penzije od kojih će moći živjeti život dostojan čovjek.

„Za mene bi ulazak u parlament bila mogućnost da više uradim za ljudе“, rekao nam je Ahmed Husagić.

KOMENTAR

Mag. Walter NEUBAUER
šef sekcije za radnička prava

Plus „Bildungskarenza“

Preduzeća, koja podržavaju dalje školovanje svojih radnika, jesu u prednosti kad je u pitanju trka za kvalifikovanim radnicima. I to zbog mogućnosti spajanje odsustva radi obrazovanja („Bildungskarenz“) i skraćenog radnog vremena radi obrazovanja („Bildungsteilzeit“), ali i zbog same pružene opcije radnicima da se dalje doškolovavaju. Zaposleni, koji su već 6 meseci u jednom preduzeću u radnom odnosu, mogu sebi da dopuste odsustvo od 2 meseca do godinu dana radi doškolovanja bez straha da će izgubiti posao. „Bildungskarenz“ se dogovara sa poslodavcem i može se i upotrebljavati u nekoliko delova. Takođe, „Bildungsteilzeit“ može trajati od 4 meseca do 2 godine, u zavisnosti od dogovora sa nadređenim. Pri čemu će radno vreme biti prilagođeno ili skraćeno, kako bi zaposleni i pored doškolovanja ostao u toku sa svojim radnim obavezama. U okviru „Bildungsteilzeita“ nedeljno radno vreme mora da bude smanjeno između 25% i 50% tj. ne sme da prelazi više od 10 sati.

Doškolovanje je moguće kako u zemlji, tako i van nje. Tokom „Bildungskarenza“ izostaje pravo na platu. Naime, tokom trajanja „Bildungsteilzeita“ slede primanja odgovarajuća prema redukovanim radnim odnosima. Zaposleni, koji „Bildungskarenz“ ili „Bildungsteilzeit“ sprovode, imaju i, pod određenim uslovima, pravo na finansijsku podršku u formi novca za doškolovanje – „Weiterbildungsgeld“.

Više informacija na:
www.sozialministerium.at

Plaćeno odsustvo sa posla?

„Bildungskarenz“ ili plaćeno odsustvo sa posla u svrhe daljeg školovanja i stručnog usavršavanja pravo je svake zaposlene osobe u Austriji. Ipak, da bi se ovo pravo ostvarilo, potrebno je ispuniti određene uslove.

Pravo na plaćeno odsustvo u obrazovne svrhe ima svako lice koje je zaposleno minimum 6 meseci bez prekida, a u slučaju sezonskih radnika – najmanje 3 meseca. Ukoliko je ovaj uslov ispunjen, zaposleni može dogovoriti svoje obrazovno odsustvo sa svojim poslodavcem. Dozvoljeno je odsustvovati sa posla minimalno 2 meseca, a maksimalno 12 meseci u okviru vremenskog perioda od 4 godine. Ovo u praksi znači da, ako zaposleni odluči da odmah iskoristi svih godinu dana, neće imati pravo na „Bildungskarenz“ u naredne 3 godine. Ukoliko zaposleno lice pravo na

ovaj vid odsustva koristi u delovima, svaki deo mora trajati najmanje 2 meseca, ali i u tom slučaju (kada se odsustvo deli na nekoliko kraćih vremenskih perioda od po nekoliko meseci) oni se takođe moraju rasporediti u okviru vremenske odred-

školovanja ili profesionalnog usavršavanja (Weiterbildungsgeld) od strane Službe za zapošljavanje (Arbeitsmarketservice – AMS) u visini novčane nadoknade za nezaposlene, što minimalno iznosi 14,53 evra po danu. Nakon povratka sa ovakvog odsu-

Važno: konsultovati se i dogovarati sa svojim poslodavcem pri planiranju obrazovnog odsustva.

nice od 4 godine. Tokom ovog perioda, osoba koja je na obrazovnom odsustvu ne dobija platu, ali dobija novčani dodatak u svrhu daljeg

stva, zaposleni se regularno vraća na svoje radno mesto, ali je važno dogovoriti se sa svojim poslodavcem koliko dugo će trajati odsustvo.

Potrebni uslovi

Zaposleni može otici na obrazovno odsustvo sa ciljem: dovršavanje svog prethodno započetog školovanja ili studija, posvećivanje pisanju bachelor, master ili doktorskog rada, pohađanje kursa stranog jezika ili sticanje većih kvalifikacija.

Zaposleno lice, da bi ostvarilo ovo pravo, mora da učestvuje na kursu, treningu, edukaciji ili školskom programu koji traje minimalno 20 sati nedeljno, a takođe mora da obezbedi potvrdu koja će to dokazati. Ukoliko neko ode na odsustvo u obrazovne svrhe zbog završetka fakulteta, nakon svakog semestra (na svakih 6 meseci) mora da dokaže da je položio kurseve koji nose 8

poena (ECTS) ili ekvivalentnu potvrdu da je završio kurseve u trajanju od minimum 20 sati nedeljno, a alternativno čak i pozitivnu notifikaciju profesora ili mentora o napretku tokom pisanja diplomskog ili

doktorskog rada ili master teze. Ukoliko osoba ima svoje dete (ili dete o kome brine) do 7 godina starosti, edukativni program koji mora da pohađa da bi ostvarila pravo na „Bildungskarenz“ smanjuje se na 16 sati nedeljno. Za više info najbolje je posetiti najbližu AMS filijalu ili sajt www.bildungskarenz.at.

Obavezno: obezbediti pisani dokaz o učešću na edukaciji koja traje minimum 20 sati nedeljno.

Wir halten dich auf dem Laufenden.

www.kosmo.at

KOSMO
Eine starke Verbindung!

Im Internet unter www.kosmo.at

/KOSMOMagazin

@Magazin_KOSMO

„Mi živimo komunizam!“

■ Piše: Petar Rosandić

■ Fotografije: Johannes Polt

Lesen Sie diesen Beitrag auch
auf Deutsch: www.kosmo.at

FENOMEN. Svaki peti građanin Graza na lokalnoj razini bira Komunističku partiju Austrije. Što se krije iza lokalnog uspjeha štajerskih komunista?

Graz u austrijskom političkom kraljiku predstavlja veliku iznimku. U glavnom gradu savezne pokrajine Štajerske, naime, već dugi niz godina Komunistička partija Austrije (KPÖ) ima status druge najjače političke stranke, a svaki peti građanin birao je na lokalnim izborima ove godine ponovo komuniste (20,4% osvojenih glasova). Dok u ostaku Austrije ista stranka živi uglavnom na margini političkog života, a na zadnjim izborima za savezni Nationalrat postigla je svega jedan posto glasova, u drugom najvećem gradu Austrije popularnost komunista ne jenjava...

Milijunske donacije građanima

Kada bilo tko govorio o ovom lokalnom političkom fenomenu, teško će zaobići ime Ernesta Kalteneggera, bivšeg predsjednika KPÖ-a u Štajerskoj. Osnivanjem besplatne telefonske linije za stambena pitanja, koja je mnogima, naročito socijalno ugroženim osobama u Grazu, olakšala pronalazak stambenog prostora ili sprječila pljenidbu stana, Kaltenegger je svoje političko djelovanje 90-ih godina temeljio na aktivnom pomaganju ljudima. Kao gradski vijećnik za stanovanje, Kaltenegger je svojim radom u Grazu dobio nadimak „andeo siromašnih“, a upravo je pod njegovim vođstvom stranka uvela pravilo da svaki politički funkcioner KPÖ-a sebi

od plaće smije uzeti samo 1.900 eura, a ostatak donira u svrhe socijalne pomoći ugroženim osobama i institucijama. Od 1998. godine, kada je KPÖ u Štajerskoj uvela obavezno doniranje svih prihoda svojih funkcionera koji imaju plaću veću od 1.900 eura, tamošnji komunisti su do danas sa skoro dva milijuna eura (1.815.718,82 eura) pomogli socijalno ugroženim građanima.

Da je socijalni put Kalteneggera nastavljen i nakon što je on otišao u mirovinu, najzaslužnija osoba jest upravo njegova dugogodišnja politička suputnica i nasljednica Elke Kahr (55), donedavno vice-gradonačelnica grada, te sada gradská vijećnica za promet. „Zdravo, ja sam Elke“, pozdravlja nas predsjednica KPÖ-a u Štajerskoj u gradskoj vijećnici. Simpatična, susretljiva i nekomplicirana, Elke Kahr svoj ured u impresivnom zdanju Rathausa vodi kao svojevrsni Ured za pomoć građanima, u koji oni danomice ulaze sa svojim brigama i problemima.

uredu građanima nudi savjetovanja oko tog pitanja. Odrasla u siromašnoj radničkoj četvrti Triestersiedlung u Grazu kao posvojeno dijete, Kahr je sa 16 godina započela svoj politički angažman. „Kada sam raspravljala s ljudima kao mlada

Elke Kahr glavno je lice uspjeha KPÖ-a u Grazu, a njena stranka ima glas svakog petog građanina drugog najvećeg austrijskog grada.

Nema dvojbe da se tajna uspjeha komunista u Grazu temelji i na politici otvorenih vrata: od 2005. godine, kada je prvi put dobila tu funkciju, Kahr je 6.100 građana ovog grada pomogla sa 604.212,59 eura u rješavanju stambenih problema, a od svoje današnje mjesečne plaće od 6.000 eura ona sebi, po pravilima stranke, uzima svega 1.900 eura.

Titova bista u uredu

„Da bi uistinu razumjeli situaciju ljudi u nevolji, potrebno je da se vlastita primanja ne razlikuju od onih prosječne stručne radne snage. Visoka primanja političara samo ih udaljavaju od stvarnosti običnih građana“, kaže Elke Kahr koja, iako ju je crno-plava Vlada u Grazu smijenila s pozicije vijećnice za stambena pitanja, i dalje u svojem

djevojka, mnogi su mi znali reći: Pa, ti si prava komunistica. Naravno, postala sam znatiželjna i otkrila da su ljudi u pravu. Da, ja jesam komunistica“, kaže Kahr, čija stranka u prostorijama svog ureda ima bistu Josipa Broza Tita, rado sluša Bijelo Dugme i nostalgično se prisjeća mladosti i odlazaka na rock žurke preko tadašnje jugoslavenske granice. Titov model komunizma Kahr smatra „najuporabljivijim“, a posebno joj se svida činjenica da se Tito odvojio od Sovjetske unije i išao „vlastitim, jugoslavenskim putem“. Stoga ne čudi da je upravo na incijativu Elke Kahr nastala i „Yugo Fešta“, jedna od četiri najvećih manifestacija koju KPÖ organizira kroz cijelu godinu, a koja je posvećena našoj zajednici u Grazu i održava se u Volkshausu, u samom sjedištu stranke.

1.815.718,82 eura donirali su u socijalne svrhe političari KPÖ-a u Štajerskoj od 1998. godine, kada su uveli pravilo da njihovi politički funkcioneri doniraju dvije trećine svojih primanja.

Robert Krotzer drugi je gradski vijećnik KPÖ-a u Grazu, zadužen za zdravstvo.

„Yugo Fešta“

„Elke Kahr i KPÖ su u Grazu pomogli mnogim našim ljudima. Zato i ne čudi da Yugo Fešta svake godine okupi nekoliko stotina ljudi. U 70-im godinama prošlog stoljeća birao sam još KPÖ, za vrijeme Kreiskyja, ali s vremenom mi je postalo jasno da u današnje vrijeme samo KPÖ zastupa istinito prava nas radnika“, kaže Zdenko Lustig, član stranke i umirovljeni automehaničar podrijetlom iz Daruvara. Pjevačica i glumica Irina Karamarković, koja je u organizacijskom odboru Yugo Fešte i koja je već godinama aktivna na kulturnoj sceni Graza, također smatra da su „pristupačnost i konkretna pomoć“ KPÖ u Grazu učinili jakom političkom strankom. „Nebitno jesu li samohrana majka koja djetetu ne može kupiti školske knjige, osoba koja si ne može više priuštiti stan ili imaš druge egzistencijalne probleme: Elke Kahr sve sasluša i mnogima je pomogla vrlo konkretno, nebirokratski, ljudski. Zato je i naši ljudi prepoznaju kao političarku koja ne samo rječju, nego i djelom zastupa interes građana“, pripovjeda Marković koja se 1998. iz Prištine doselila u Graz kako bi studirala jazz muziku.

„Fundamentalno drugačiji“

Kao student je u Graz došao i Robert Krotzer (30) kako bi postao nastavnik za njemački i povijest, ali je ove godine morao napustiti svoje radno mjesto u školi. S odličnim rezultatom na izbo-

Daniela Katzensteiner, 30: „Kod nas nema arogancije, pohlepe ili ljubomore u stranci. I to je tajna našeg uspjeha.“

rima i sa 20,4 odsto osvojenih glasova za KPÖ, on je, uz Elke Kahr, postao drugi gradski vijećnik te stranke u Grazu. „Mi nismo niti ne želimo biti dio političkog establišmenta. Naše razumijevanje politike je fundamentalno drugačije, a

„Ranije su nas psovali kao komunjare, a danas se zbog naših konkretnih rezultata boje reći nešto protiv nas“, kaže Elke Kahr, predsjednica KPÖ-a u Grazu.

naše djelovanje se temelji na marksizmu. Od politike ne želimo praviti show ili PR kampanju, nego konkretnim pote-

zima aktivno pomoći ljudima, živeći one političke vrijednosti koje i promičemo“, kaže Krotzer, gradski vijećnik za zdravstvo. I on, baš kao i Kahr, dvije trećine svoje plaće odvaja u socijalne svrhe. „Crno-plava Vlada smanjila je subvencije zdravstvenih gradskih institucija za 5 odsto. Mi smo odlučili da ćemo iz moje plaće njima dati novac koji im sada nedostaje“, dodaje najmladi gradski vijećnik koji nakon intervjuja s nama odlazi donirati nove ventilatore socijalnom marketu u Grazu. Na Yugo fešti, pak, Krotzer, baš kao i Elke Kahr,

ali i obični članovi stranke, satima toči gostima pivo kao konobar. „Mi smo ovdje svi kao braća i sestre. Nema tu razlike između ljudi bez ili sa funkcijom. Ovdje se zaista živi komunizam. Nema nikakvih zvijezda, arogancije, pohlepe ili ljubomore“, kaže Zdenko Lustig. „Sa 16 godina sam vidjela članak o Kalteneggerovim socijalnim aktivnostima. Otad moje srce kuca za KPÖ“, dodaje Daniela Katzensteiner (30), mlada vijećnica stranke u gradskom becirku St. Leonhard.

Socijalni pasoš

I dok znatiželjni politolozi sve češće istražuju fenomen komunista u Grazu, vrlo je jasno da je ova stranka u proteklih 20 godina na lokalnoj razini zacementirala svoju poziciju kao socijalna politička snaga, uzimajući pritom teren i desničarskom FPÖ-u. „Ranije

20,4% osvojila je KPÖ na za- dnjim lokal- nim izborima u Grazu.

su nas, u 80-im, psovali kao komunjare. Bilo je mnogo otpora i prljavih kampanja protiv nas. No, toga danas više gotovo nema. Naš rad govori u naše ime“, kaže Elke Kahr. Ponosno ističe kako se upravo KPÖ u Grazu izborio za „socijalni pasoš“ pomoću kojeg ljudi s primanjima manjim od 1.000 eura dobivaju mnoge popuste i specijalne pogodnosti. Osim angažmana oko

u njegovoj cjelini. Razloge treba tražiti i u činjenici da komunisti u Grazu, za razliku od mnogih svojih filijala u ostatku Austrije, u središte svog rada stavljaju svoj socijalni angažman, a ne ideologiju. „Bitni su ljudi i njihove potrebe. Mi jesmo komunisti i to živimo, ali samohranu majku koja ima konkretan problem ne zanima letak u kojoj ćemo joj mi objasniti kako funkcioniра svijet. Ona treba konkretnu pomoć i tu počinje naš rad“, sasvim jednostavno objašnjava Elke Kahr. Iako je imala ponuda da vodi listu KPÖ-a na saveznoj razini, a mnogi ljevičari upravo priželjkiju njen ulazak na nacionalnu političku scenu, ona sebe i dalje vidi u Grazu. „Kandidirati se lako, staviti ime na izbornu listu također, ali iza toga mora stajati konkretan plan. Nikad ne reci ne, ali sebe i dalje vidim

Zdenko Lustig, umirovljeni automehaničar: „U 70-im sam birao Kreiskyja i SPÖ-a, ali danas socijalni senzibilitet vidim samo u KPÖ-u“.

stambenih pitanja, i godišnja karta za javni promet je na inicijativu Kahr pojeftinila sa 399 na 228 eura.

S jedne strane, neosporivo je da je KPÖ u Grazu izgradio imidž kao „stranka korisna za građane“, kako Kahr to voli reći. No, to zasigurno ne objašnjava ovaj fenomen

u Grazu. Ovdje mogu konkretno pomoći ljudima“ i tu vidim više prostora za konkretno djelovanje nego na saveznoj razini. Bilo kakav moj angažman na saveznoj razini trebao bi biti dobro promišljen i imati glavu i rep, kako bi to imalo i smisla“, zaključuje Kahr.

Familie und Job in Einklang gebracht!

Dolmetscherin Yasemin Güл, 35 Jahre

Früher musste ich beruflich zu vielen Kongressen reisen und habe meine Familie nur selten gesehen. Dazu kam, dass Simultanübersetzen hohe Konzentration erfordert und die Arbeitszeiten sehr unregelmäßig sind. Irgendwann war ich völlig ausgebrannt. Da kam **fit2work** wie gerufen: Nach einem ausführlichen Beratungsgespräch wurde mir geholfen, einen geregelten Job zu bekommen. Heute arbeite ich 40 Stunden in der Kommunikationsabteilung eines internationalen Unternehmens und hab wieder mehr Zeit für meine Familie.

**fit2work Ihre Beratung für ein gesundes Arbeitsleben.
Sprechen Sie mit uns.**

Auf www.fit2work.at finden Sie die Kontaktdaten aller Beratungsstellen in Österreich. Einfach anrufen und Termin vereinbaren.

Smarter Together – „zajedno pametniji“

Projekat Evropske unije „Smarter Together“ – „zajedno pametniji“ razvija ideje u bečkom Simmeringu za grad budućnosti u kojem vredi živeti. A u tome učestvuju svi, kako „prave pravcate“ Bečlje, tako i prave Bečlje prve, druge ili treće generacije.

Šta je Smarter Together?

Smarter Together je projekt subvencionisan od strane EU, koji se sprovodi zajedno sa Münchenom i Lyonom. U fokusu leže obnova grada, tj. grad budućnosti i ostvarenje ciljeva sa konferencije Ujedinjenih nacija o klimatskim promenama u Parizu. Među njih spadaju, na primer, mere za pametnu sanaciju zgrada i uštedu energije. Nova srednja škola NMS Enkplatz dobija takozvanu 0-energije gimnastičku salu. Pored toga se inovativno subvencionisu E-mobilnost i mere za infrastrukturu i još mnogo toga.

Klima-ciljevi se tiču svih nas

Iz tog razloga moramo da dostignemo klima-ciljeve, potrebno su posebne mere u postojećem

gradu, jer novoizgradene zgrade iznose samo 5 odsto. Pošto se radi o obnovi grada, gradski ministar za stanovanje Michael Ludwig ima pokroviteljstvo nad projektom u Beču.

Ludwig: „Ljudi u fokusu“

Jedan grad se ne sastoji samo od zgrada i infrastrukture, već prvenstveno od ljudi, koji u njemu stanuju, žive ili rade. Bez obzira na to otkad su oni tu ili da li su tek stigli. Stoga zaduženje Michaela Ludwiga glasi: razviti projekt u čijem fokusu leže ljudi. Iako program Evropske unije predviđa visoko tehnološke mere, kao što je platforma podataka, mi možemo da dostignemo ciljeve budućnosti i kvalitet života samo ukoliko svi shvataju svoju odgovornost i učestvuju.

Partnerstvo koje se živi

Razdvajanje otpada je vodeći austrijski model uspeha, koji osigurava turističko atraktivno prostor i koji doprinosi ekonomiji i blagostanju. Isto važi i za grad budućnosti. A tu može da se učestvuje i kao građanin: grejanje iz toplane je više ekološki od grejanja uljem; E-mobilnost i javni prevoz više

održivi od kola za hvalisanje. Podrazumeva se da se obavezuju i „veliki“. Firme kao što je Siemens fabrika Leberstraße takođe učestvuje, kao i Pošta ili Wiener Stadtwerke i Kelag Wärme. Za sanacije su zadužene BWSG i Wiener Wohnen. Sycube i Caruso, kao mala ili srednja preduzeća, odgovorni su za lokalna i inovativna rešenja mobilnosti sa E-biciklom, kao i sistemom za E-Car Sharing.

„Zajedno pametniji“

Smarter Together je u kontaktu sa ljudima na licu mesta na razne načine: mobilno informativni labor SIMmobil se uvek nalazi

tamo, gde se vezano za projekat oslovjavaju i uključuju građani. U VHS Simmering se održavaju zajedničke aktivnosti na regularnoj bazi. Na tim manifestacijama se redovno nalaze i naš catering: prodavac tipičnog bečkog mesnog sira od konja Bettina Apeltauer, austrijsko-turska Flying Pizza i Zlatno Burence sa prostora bivše Jugoslavije. Ne samo da Smarter Together govorи о integraciji, već je i mi sprovodimo u delo.

Učestvujte!

Ove jeseni se nudi posebna subvencija za priključenje grejanju iz toplane na prostoru projekta. Pored toga, Science Pool nudi interesantne radionice za školarce. A velika akcija „Beat the Street“ otpočeće u oktobru. Radi se o takmičenju kroz igru u kojem učestvuje deset škola sa oko 4.400 dece iz kvarta i van njega. 18. septembra održava se veoma zanimljiv obilazak kvarta na temu infrastrukture. Redovne novosti o projektu možete pronaći na sajtu projekta: www.smartertogether.at, gde se možete prijaviti za mesečni newsletter. Širu verziju na nem. sa linkovima možete naći u web verziji ovog članka.

Svi građani na okupu u okviru zajedničkih aktivnosti.

Ottakring u fokusu sanacije

Počeo je projekat renoviranja oko Lienfeldergasse (Ottakring) koji teži ne samo poboljšanju stambenog bloka, već i unapređenju svih javnih prostora i ulica.

Ovaj novi projekat renoviranja stambenog bloka na Wilhelmstraße ima za cilj održivo unapređenje kvaliteta života građana, koje ide mnogo dalje od samog poboljšanja pojedinačnih zgrada i zemljišta - ono teži kompletnoj modernizaciji, čak i tome da se trgovačke ulice učine atraktivnijim. Wohnfonds_wien je, zajedno sa 16. becirkom lansirao ofanzivu za obnovu grada, severoistočno od U3 terminala i S-Bahn stanice Ottakring. Šest građevinskih blokova sa preko 100 objekata,

ta, u oblasti na Wilhelmstraße između Seitenberggasse na zapadu i Redtenbachergasse na istoku, je izabrano za fokus ove inicijative. Neki od ciljeva ovog renoviranja su: podsticanje renovirajućih aktivnosti, stvaranje dodatnih životnih i javnih prostora (kao što su proširenje tavan ili unutrašnjih dvorišta i sl.), predstavljanje novih načina kombinovanja trgovačkih i stambenih objekata, unapređenje javnih prostora (naročito u Degengasse i Wilhelmstraße), povećanje atraktivnosti prizemlja trgovačkih objekata, obnova parkova i puteva, a sve u cilju poboljšanja kvaliteta života svih građana u ovom delu grada. Ovo stambeno renoviranje je interdisciplinarno i podrazu-

„Moderan kvalitet života u starim gradskim krajevima“ glasi moto za projekat renoviranja ovog bečkog kvarta.

meva zajedničku rehabilitaciju nezavisnih stambenih objekata, eliminisanje urbanih deficitova i kreiranje infrastrukture usmerene na potrebe svih stanovnika ovog kraja, ali istovremeno i stvaranje uslova za dugoročni, održivi razvoj stambenih blokova. „Kada se velike površine obnavljaju to ne znači samo bolji kvalitet života za građane koji tu žive, već je to i važan podsticaj za lokalnu ekonomiju“, istakao je Michael Ludwig, ministar za stanovanje. Počevši

od 2005. godine u 16. becirku uloženo je oko 324 miliona evra subvencija, a 233 miliona od toga je odvojeno za potrebe upravo ovog projekta. od koga, za sada više od 7.200 stanova ima benefit. Franz Prokop, predsednik becika javno je izrazio zahvalnost ne samo gradu Beču za pruženu podršku već i vlasnicima objekata koji su prihvatali ovu ponudu i tako doprineli tome da Ottakring opet postane poželjno mesto za život.

KREDIT ZBOG KOGA ĆE VAM VAŠI NAJDRAŽI BITI JOŠ DRAŽI.

€ 285
GESCHENKT
FÜR SIE!

Günstiger für alle: Die BAWAG P.S.K. Familienwochen.

Bis 31.10.2017 gibt's jetzt besondere Konditionen für Ihren Kredit. Und wenn Sie uns weiterempfehlen, auch für bis zu 5 Ihrer Lieben. Plus € 285,- geschenkt für Sie. Klappt auch online.

Mitten im Leben
www.bawagsk.com

 **BAWAG
PSK**

Zdrava bašta čuva zdravlje

Porajinski savetnik Karl Wilfing je nedavno podelio 15.000 plaketa za učešće u projektu „prirode u bašti“.

Donja Austrija je pionir u ekološkom baštovanstvu, jer je već 15.000 bašti dokazano da su potpuno bez pesticida, hemijskog sintetičkog đubriva i treseta. Osim toga, u ovim baštama fokus je na raznolikosti jer one treba da imaju minimum livadu cveća, voćnjak,

divlji žbun žive ograde i upotrebu kišnice. U ekološki razvijenoj bašti raznovrsni elementi mogu biti dom čak i različitom životinjskom svetu, za koje su potrebne posebne prehrambene biljke ili strukture za stanovanje kao što su mrtvo drvo, divlje rastinje, mešovita živa ograda ili lišće. Cilj ovih ljubitelja baštovanstva je da ispred svojih vrata stvore oazu u kojoj se svako dobro oseća. Na taj način takođe daju svoj dra-

Dobitnici plakete su 100 odsto odgovorni za ekološko baštovanstvo i predstavljaju znak održivog okruženja.

goceni doprinos zaštiti klime i životne sredine, pridržavajući se motoa: „Održavati zdravo što nas čini zdravim“. Ovakve plakate se, u Donjoj Austriji, dodeljuju već 18 godina. Wil-

ing je istakao da je ponosan na to što je ekološka briga već postala trend. Svi vlasnici bašte za koju smatraju da ispunjava ove uslove mogu da se prijave na sajt www.naturimgarten.at.

Lakši start za mlade porodice

Novom akcijom za mlade parove i mlade porodice proširen je zakon Donje Austrije i podignuta je starosna granica.

U okviru akcije zakona o izgradnji Donje Austrije ova pokrajina kupuje zemljišne posede kako bi mladim parovima i porodicama obezbedila životni prostor i trenutno poseduje njih 2.200. Od 1. oktobra 2017. godine ova akcija će biti proširena sa ciljem da se podrži

još veći broj mladih porodica na njihovom putu ka stvaranjau sopstvenog doma. Predsednica Donje Austrije Mikl-Leitner istakla je da će ova akcija obuhvatiti celu pokrajinu, a osim toga biće podignuta i starosna granica korisnika ove akcije. Ranije ovakvo zemljište mogli su da koriste samo mladi parovi do 30 godina starosti, a sada to mogu i oni koji imaju do 35. Kada su u pitanju mlade porodice, sada je starosna gra-

Ova akcija je važna početna pomoć mlađim porodicama koje pokušavaju da stvore svoj dom.

nica podignuta na 40 godina, dok je ranije bila 35. Ukupna vrednost zemljišta ne sme da pređe 55.000 evra i površinu od 700 kvadratnih metara. Od početka akcije, 1982. godine,

2.606 mladih porodica je imalo koristi od nje. Kako je naglasila Mikl-Leitner, ove brojke su veran pokazatelj da je ova akcija odlična startna pomoć mlađim ljudima Donje Austrije.

Jedinstvena istraživačka institucija u svetu

Pokrajinska savetnica Donje Austrije Barbara Schwarz je nedavno posetila svetski jedinstvenu istraživačku instituciju u Wiener Neustadt birciku – Conrad opservatoriju.

Conrad opservatorija je deo Centralnog Instituta za meteorologiju i geodinamiku i predstavlja Austrijski centar za osnovna istraživanja u geofizici. Opservatorija ostvaruje saradnju sa različitim institucijama,

kao što je Tehnički univerzitet u Grazu, sa kojim se radi na razvoju novog svemirskog senzora magnetskog polja za sledeću satelitsku misiju na Jupiter. Tokom ove ture, posećena su dva odeljka: Seizmički gravitacijski opservatorija, otvorena 2002. za istraživanje zemljotresa i polja gravitacije, kao i Geomagnetski opservatorija, otvorena 2014. godine za istraživanje zemljjanog magnetizma. Podnožje Trafelberga je idealno zbog

U Conrad opservatoriji nacionalne i internacionalne radne grupe realizuju istraživačke i pronalazačke projekte.

nemagnetnog krečnjačkog tla i netaknute prirode. Ove dve podzemne opservatorije imaju tunel dužine 1.150 metara za osetljive merne instrumente. „Edukacija, nauka i istraživačke aktivnosti su svakako fokus naše pokrajine. Conrad opservatorija je istaknuti primer visoko kvalitetnog istraživačkog rada“, rekla je pokrajinska savetnica Barbara Schwarz.

Više osoblja u bolnicama

Već pre nekoliko nedjelja je, od strane predsednice pokrajine Donje Austrije Johanne Mikl-Leitner i njenog zamjenika Stephana Pernkopfa. Najavljen je 148 radnih mesta više u klinicima i dečjim vrtićima Donje Austrije.

Predviđeno je još 60 dodatnih vodećih pozicija mesta u oblasti nege u pokrajinskim i univerzitetskim klinikama. Veći broj osoblja primljen je zbog smanjenja prekovremeneh sati i napornog rada tokom noćnih smena. Ova mera otvaraće 200 novih radnih mesta u spomenutim zdravstvenim organizacijama. „Odlučili smo da stavimo zdravstvenom sektoru veći broj osoblja na raspolaganje. Ovim korakom

možemo da smanjimo teret trenutnoj strukturi personala i povećamo zadovoljstvo radnika, a i samih pacijanata, koji će imati velike koristi pod ove akcije. Time se stvara klasična „win-win-situacija“ (situacija u kojoj svi pobeduju), objasnila je predsednica Donje Austrije Johanna Mikl-Leitner. Dodatni klinički personal radiće uglavnom u sledećim odeljenjima: hirurgija, interna medicina, ginekologija i akušerstvo, hitni slučajevi, ortopedija i njima pripadaće ambulante. „Zaposleni u donjoaustrijskim pokrajinskim i univerzitetskim klinikama su tu 24 časa za svoje pacijente i svojim radnim zadatacima pristupaju sa punom posvećenošću. Kako bi obavili svoj posao na najbolji mogući

U svim pokrajinskim i univerzitetskim bolnicama širom Donje Austrije biće stvoreno dodatnih radnih mesta.

način, mi moramo da obezbeđimo odgovarajući personalnu strukturu. Stoga nam je od velike važnosti da stavljamo dodatne resurse u vidu osoblja – u ovom slučaju diplomirane stručnjake za negu – pokrajinskim i univerzitetskim klinikama na raspolaganje“, objasnio je zamjenik predsednika pokrajine Pernkopf. Od strane zastupnika zaposlenih, podvukao je Petar Maschat, predsednik centralnog radničkog veća, važnost ove mere. Uz to je

istaknuo da je vlada pokrajine Donje Austrija sa spomenutih dodatnih 60 vodećih pozicija u zdravstvenim institucijama veoma brzo reagovala. Razlog za povećanje osoblja kako u obrazovnom tako i u zdravstvenom sektoru su, po rečima Mikl-Leitner, novi izazovi koji zahtevaju više resursa. Tako da pokrajina Donja Austrija ovim merama želi na vreme da reaguje na trend rastućeg broja starih ljudi, kao i da pomaže u boljem uklapanju posla i porodice.

Der Gewalt keine Chance!

Gewalt gegen Frauen tritt in unterschiedlichen Formen auf. Das Bundesministerium für Gesundheit und Frauen kümmert sich um Schutz und Unterstützung.

#Gewaltschutz

Frauenhelpline gegen Gewalt
0800 222 555
Kostenlos, österreichweit, rund um die Uhr.

Digitale Selbstverteidigungskurse für
Mädchen und andere Hilfsangebote –
mehr Infos unter:
www.bmwf.gv.at/Gewalt-im-Netz

Hilfseinrichtungen und Anlaufstellen
in akuten Gewaltsituationen
www.bmwf.gv.at/hilfseinrichtungen

Broschüre »Frauen haben Rechte«
Rechtliche Informationen, praktische
Hinweise, Unterstützungsangebote.
www.bmwf.gv.at/frauenhabenrechte

NEIN zu Gewalt! Gewalt an Frauen hat viele verschiedene Gesichter. Neben körperlicher Gewalt gibt es einen Anstieg von neuen Formen der Gewalt – so sind Frauen im Internet beispielsweise vermehrt von Hasspostings, Cybermobbing oder ungewolltem Sexting betroffen. Das Frauenministerium fördert innovative Projekte, die in allen Arten von Gewaltsituationen Abhilfe schaffen. Mehr Infos zu Unterstützungsangeboten für Gewaltbetroffene gibt es unter: www.bmwf.gv.at/gewaltschutz

Produžen projekat „Partner za sigurnost“

Zamenik predsednika pokrajine Burgenland Johann Tschürtz predstavio je trenutno stanje projekta „Partner za sigurnost“.

Po rečima Tschürtza, a bazirano na rezultatima istraživanja koje je izvršeno u okviru projekta, „Partner za sigurnost“ je naišao na veoma pozitivne reakcije kod svih devet lokalnih zajednica u kojima se probno realizuje, kako kod građana,

tako i kod gradonačelnika. Na osnovu tako dobrih rezultata i visokog zadovoljstva njegovih učesnika, projekat će biti produžen na još godinu dana (trajaće i tokom 2018.), a biće i proširen na još nekoliko novih opština u okviru akcije vlade „20.000“, na ceo region Oberwart. Od oktobra 2016. godine, partneri za sigurnost, kojih trenutno ima 20, aktivni su u opštinama: Kittsee, Pama, Deutsch-Ja-

Nastavak projekta pokrajine Burgenland koji povećava osećanja sigurnosti građana u lokalnim zajednicama.

hrndorf, Schattendorf, Loipersbach, Baumgarten, Rechnitz, Schandorf and Deutsch Schützen-Eisenberg. Njihov zadatak jesu kontrolne vožnje u naseljenim delovima, školska bezbednost, kontrola javnih objekata, nadgledanje privatnih objekata itd. Do sada je bilo više od 1.000 prijava, od kojih su kritični slučajevi prosleđeni policiji.

Razvoj u harmoniji sa prirodom

Saradnja između pokrajine Burgenland, Turističke organizacije, Referata za očuvanje prirode i Regionalne uprave Burgenlanda produžena je do kraja 2020. godine.

Cilj saradnje je održiva upotreba resursa parkova prirode, očuvanje biljnog i životinjskog sveta, ali pre svega podizanje svesti o važnosti ovih prirodnih i kulturnih lepota. Predsednik pokrajine Hans Niessl istakao

je da ova saradnja naglašava značaj netaknute prirode za Burgenland, rekavši takođe da smatra uspehom spajanje dva jako važna cilja, a to su zaštićena priroda i životne sredine sa jedne strane, a sa druge – ekonomski razvoj i stvaranje novih radnih mesta. „Pametan rast i razvoj moguć je samo u harmoniji sa prirodom i njenim resursima“, istakao je Niessl, naglasivši pri tome da su parkovi prirode Burgenlanda pravi

Potpisan je i Sporazum o saradnji sa ciljem održivog korišćenja parkova prirode za biznis i turizam.

regionalni model za očuvanje prirodnog pejzaža. Ovim se postiže i dodatna vrednost, a to je jačanje ruralnih oblasti i kvalitetna života svih stanovnika regiona. Burgenland ima šest par-

kova prirode. Ova netaknuta priroda pokriva skoro 53.000 ha, što čini oko 13,5 odsto površine pokrajine. Ovi parkovi su vekovima stari i u njima se odvijaju raznovrsne aktivnosti.

Pomoć za početak školske godine

Verena Dunst, pokrajinska savetnica Burgenland-a informisala je javnost o novčanoj pomoći koju će učenici dobiti za početak svog školovanja (Schulstartgeld) i ostalim vrstama novčane podrške za školarce.

Svaki roditelj mora da potroši minimum 200 evra po detetu kako bi nabavio sve što mu je neophodno da bi ono otpočelo novu školsku godinu, a tokom

cele godine taj trošak dostiže i sumu od oko 600 evra, što jako opterećuje porodični budžet, naročito kod porodica sa samohranim roditeljem. Upravo iz tog razloga, pokrajina Burgenland će odvojiti ukupno oko 4,3 miliona za direktnu podršku deci i porodicu tokom 2017. godine. Deca koja polaze u prvi razred dobice početni novčani iznos (Schulstartgeld) od 100 evra. Ova praksa postoji od 2009. godine i ne zavisi od visi-

Za 2.750 dece u Burgenlandu počeće školska godina 4. septembra, što nekim roditeljima predstavlja finansijski teret.

ne porodičnih primanja. Počev od tada, pa do danas obezbeđena je novčana pomoć u vrednosti od ukupno 35 miliona evra. Glavni uslov jeste da dete ima prijavljen glavni boravak

u pokrajini Burgenland. Osim obezbeđivanja uslova za kvalitetno školovanje svakog deteta, ovakve mere imaju za cilj i smanjenje diskriminacije i stvaranje jednakih startnih pozicija.

PRETPLATA

Vrhunski magazin za male pare!

Godišnja pretplata za KOSMO iznosi 11,- eura!*
Preplatom dobijate 10 brojeva direktno na Vašu adresu!

*Das Produkt ist unentgeltlich. Der Preis beinhaltet lediglich Porto- und Aufwandskosten.

Twist Zeitschriften Verlag GmbH
2., Donau Business Center, Handelskal 388/741
T: +43 1 235 05 72-0
F: +43 1 235 05 72-25
E: zusendung@kosmo.at

KOSMO
Čvrsta veza!

www.kosmo.at

/KOSMOMagazin

@Magazin_KOSMO

„Ispit položen!“

KARIJERA. Naš vojnik Njegoš Tadić uspio je savladati još jednu prepreku u austrijskoj Saveznoj vojsci nakon koje je dobio čin vodnika. „Tek sada priča stvarno počinje u pravom smislu“, kaže Njegoš.

čin vodnika nakon što je pozitivno položio komisijski ispit o kadrovskom menadžmentu. KOSMO je pratilo mladog Austrijanca srpskog podrijetla na ispit koji se održao početkom kolovoza u kasarni Breitensee u četrnaestom bečkom becirku Penzingu.

Njegoš Tadić uspio je pravilno odgovoriti na sva pitanja predsjednika Komisije o kadrovskom menadžmentu. „Za to sam učio proših tjedana“, rekao je Tadić nakon ispita.

Bećlija Njegoš Tadić (23), čiju karijeru već nekoliko mjeseci redovito pratimo kroz članke u skoro svakom novom izdanju, tijekom ljeta je imao više razloga za slavlje. S jedne strane, ovaj mladi momak nije se samo oženio svojom dugogodišnjom djevo-

jkom u impresivnom zdanju dvorca Laxenburg, nego je položio i komisijski ispit u sklopu stručne obuke koju je odabrao.

Čin vodnika

Od augusta Tadić tako smije nositi

„Vrlo sam uzbudjen, jer nikada ne znate što će vas predsjednik Komisije pitati. No, cijelo ljetno sam učio i mislim da sam savladao veći dio gradiva. Ipak sam vrlo optimističan“, rekao nam je mladi vojnik prije ulaska u sobu gdje su se održavali ispit.

CILJEVI. Do marta iduće godine vodnik Tadić želi dobiti čin narednika. Na tom putu ga očekuje Podoficirska akademija u Ennsu.

Predsjednik Komisije, koji je stigao iz Ministarstva odbrane, ispitivao je taj dan sveukupno 19 kandidata i kandidatkinja o upravnom pravu, službi u štabu, kadrovskom menadžmentu, te taktičkim znakovima, nakon što su isti već početkom lipnja svi uspješno završili praktični dio ispita. „Dobro sam pripremljen i znam što su prava, a što obaveze vojnika. Mnogo toga što sam ovdje

odgovore i na ispitna pitanja. „Bio je vrlo vrijedan na nastavi i u njoj je sudjelovao aktivno. Naravno da su vojnici i vojnikinje kod kuće morali čitati knjige i pripremiti se adekvatno, ali već pri nastavi se pokazalo da Tadić daje sve od sebe kako bi vladao gradivom“, rekao nam je major Brunner. Da je mladom vojniku nakon položenog ispita pao kamen sa srca, bilo je jasno čim je napustio sobu u kojoj su se isti održavali. „Prestretan sam što mogu nastaviti svoju karijeru zadanim pravcem. Sada ona počinje u pravom smislu i sljedeći cilj

kako bi dodatno poboljšali naše znanje ovog jezika“, otkriva nam mladi vojnik o predstojećoj obuci. U njoj će biti suočen s više različitih modula koji se, među ostalim, bave ponašanjem na vodećoj poziciji, zadaćama u akciji, pravom, obukom, te političkim i etičkim aspektima djelovanja u Saveznoj vojsci. Uspije li Tadić savladati i ovu prepreku na prvom ispitu u februaru

„Sada sebe smijem nazivati vodnikom, a u februaru želim postati narednik. To je moj sljedeći veliki cilj“, kaže Tadić.

naučio koristit će me i u civilnom životu“, naglašava Tadić koji je malo kasnije suvereno odgovarao na sva pitanja predsjednika Komisije. Iako je nakon zadnjeg uspješnog odgovora na pitanje o tome što je to obavijest u pravnom smislu bilo jasno da će Tadić dobiti pozitivnu ocjenu, njegov pozitivan rezultat potvrđen je službeno dan kasnije pri objavi rezultata.

„Aktivno sudjelovanje“
Voditelj ovog tečaja major Michael Brunner već prije samog ispita nije imao dvojni da će Tadić pronaći

mi je da postanem narednik“, rekao je Tadić koji sada već razmišlja o sljedećem činu.

Put do narednika

Od septembra

će biti stacioniran u Ennsu gdje će apsolvirati treći dio svoje aktualne obuke na Podoficirskoj akademiji („Kaderanwärterausbildung III“). „Šest mjeseci ću učiti sve o ulozi i radu komandanta. Jedan mjesec imat ćemo cijelo vrijeme samo engleski,

2018., početkom iduće godine mogao bi već nositi čin narednika. „Sada ću, prvo, u krugu obitelji i prijatelja, proslaviti pozitivno polaganje ovog ispita. No, nakon toga imam pun fokus na predstojeću obuku“, zaključuje mladi vojnik.

130 godina VHS-a: Obrazovanje pokreće

DOŠKOLOVAVANJE. Bečke više škole (Wiener Volkshochschulen – VHS) nude više od 20.000 kurseva i manifestacija na godišnjem nivou. Povodom 130-godišnjeg jubileja postaje učionica mobilna, a upisivanje kursa još povoljnije.

Sa svojom velikom ponudom vezanom za mogućnosti doškolovanja, Bečke više škole predstavljaju već 130 godina najveću obrazovnu instituciju za odrasle na nemačkom govornom području. U ponudi su kako kursevi, radionice, seminari, tako i pomoći pri učenju sve do predavanja i organizovanoga vođenja u raznovrsnim oblastima, na primer: jezici, zdravlje i kretanje, umetnost i kultura, politika i društvo, computer i multimedia, privreda, osnovno obrazovanje i završavanje istog. „Obrazovanje naroda znači da postoji za svakoga po nešto, što raduje i unapređuje čoveka kako na poslovnom, tako i na privatnom ili emotivnom planu.

Ono što počinje sa kursem za vreme rekreacije može završiti sa velikom motivacijom za doživotno učenje. To obuhvata i nove diplome sa novim poslovnim perspektivama“, objasnio je Herbert Schweiger.

Mobilna učionica

Delić ponude prezentovaće VHS 21. septembra 2017., kada će istorijski bečki tramvaj voziti kroz grad i pretvoriti se u mobilnu učionici. Tramvaj započinje svoju vožnju u 11 sati ispred Berse, gde možete odmah započeti kursem bubenjeva. Zatim, sledi gimnastika za biro, retorika i kurs francuskog i bečkog jezika. Vožnja se završava u 18:45 sati kod bečke Uranie. Više informacija kao i program možete

pronaći na: www.vhs.at/130Jahre. Pored toga se 21. septembra nudi besplatna jezičko savetovanje, specijalan popust od 10 evra pri kupovanju Science Card, kao i besplatna ponuda za probne časove.

40 odsto popusta

25. september je startni odskok za više od 20.000 VHS-kurseva i manifestacija. Povodom velikog jubileja dobijaju jedinstven popust svi, koji se između 18. i 22. septembra odluče za jedan od kurseva: ukoliko upišete dva ili više kurseva dobićete cene kursa snižene čak i do 40 odsto! Akcija važi samo za kurseve u jesennjem semestru i ukoliko jedna osoba upiše

Kursevi u tramvaju: svi zainteresovani mogu se penjati na sedam stranica – besplatno i bez predhodne prijave.

kurseve u jednoj od VHS-a širom Beča. Ono što je isključeno iz, pak, iz ove akcije su: seminari (Lehrgänge), privatni časovi, kao i završavanjak visokih kvalifikacija (höhere Bildungsabschlüsse).

Informacije na šest jezika

Zvaničan hotline, VHS **Bildungstelefon** (tel.: 01 893 00 83), nudi sve informacije vezane za ponudu kurseva i seminara svih Bečkih viših škola na čak šest jezika: na nemačkom, engleskom, bosanskom, hrvatskom, srpskom i španском jeziku. Više informacija o ovoj temi možete pronaći na zvaničnom sajtu: www.vhs.at.

Aktion
18.-22.9.2017:
- 40 %
ab der Buchung
von 2 Kursen*

Wir feiern 130 Jahre und alle feiern mit!

Und so wird am 21. 9. 2017 gefeiert:

- Gratiskurse in der VHS Straßenbahn
- Minus 10 Euro auf die VHS science card
- Gratis Schnupperkurse
- Gratis Sprachberatung u.v.m.

Weitere Infos auf vhs.at/130Jahre

* ab der Buchung von 2 Kursen ist der günstigere Kurs um 40 % ermäßigt; gilt nur für Kurse im Herbstsemester für dieselbe Person, bei Buchung vor Ort; ausgenommen Lehrgänge, Einzelunterricht und höhere Bildungsabschlüsse; die Aktion ist nicht mit anderen Rabatten kombinierbar, keine Online-Buchungen

Od zanatlije do šefa

■ Piše: Petar Rosandić

■ Fotografije: Anton Matyas

INTERVJU. Ostoja Ossi Matić, poslovodja franšize Lucky Car, govori o svom putu od zanatlije do vlasnika poduzeća, proširenju svoje tvrtke, te odnosu prema zanatljima.

O stoja „Ossi“ Matić, bez ikakve sumnje, jedan je od najpoznatijih poduzetnika iz naše zajednice u Austriji. S vlastitom franšizom „Lucky Car“, koja je specijalizirana za reparaciju štete na karoseriji i laku automobilu, Matić je od početka napravio pun pogodak na tržištu. U međuvremenu Lucky Car ima 25 filijala diljem Austrije, dok Matić već planira proširenje svoje poslovne mreže na susjedne zemlje u Europi. S njim smo razgovarali o njegovim počecima, njegovom proboru na tržište, te dalnjim ciljevima.

KOSMO: Vi ste 1979. godine kao dijete doseljenika došli iz Banja Luke u Beč. Danas Vas se ubraja među najpoznatija lica kad je riječ o poduzetnicima iz bivše Jugoslavije. Što Vam prolazi kroz glavu kada se sjetite svojih poslovnih početaka?

Ossi: Kada je riječ o mom poslovnom putu, sve je počelo sa zanatom za vodoinstalatera. Taj sam put odabrao više iz motivacije da zadovoljim želje svoje majke, koja je u mojim tinejdžerskim godinama imala želju, kao što je imaju mnogi roditelji iz bivše

Jugoslavije, da imam neki konkretni završen posao u rukama. Posao vodoinstalatera me ustvari osobno uopće nije zanimalo. Znao sam da će me moj put kasnije negdje sasvim drugdje odvesti. No, iako to nije bio moj odabir, mnogo sam naučio za vrijeme zanata za kasniji život. Bitna je uvijek vizija, borbenost i želja. Kada sam kod kuće ležao na kauču, jednog dana imao sam viziju o Lucky Caru. Naravno da uvjeti i zrno sreće uvijek igraju ulogu, ali je bitno da vizija ima glavu i rep. Naravno, ja nisam u situaciji da mogu spavati do 12, nego sam stalno u pokretu. No, to je cijena koju morate platiti za uspjeh – i to neovisno o branši u kojoj ste aktivni. Zato ne gledam na to razdoblje kao na izgubljene godine, jer sam i u tom vremenu naučio štošta za moj daljnji put.

Kakve su bile godine zanata?

Nisam imao sreće sa svojim poslodavcem, jer sam najčešće morao obavljati prljave poslove. Moji učitelji su me mnogo iskorištavali. Danas to, kako mislim i čujem iz okruženja, u većini poduzeća više nije slučaj. No, naravno da je to utjecalo i na mene, a to je i razlog zašto mi u Lucky Caru nježujemo jedan odnos prema zanatljima zasnovan na međusobnom respektu. Nas ne interesiraju zanatlje

ZANATI: „Mi sa zanatljama želimo stvoriti jedan dobar, dugoročni odnos. Najboljni daci često i ostaju kod nas u firmi“

koje nam kuhaju kavu, nego želimo stvoriti profesionalno obučene ljude koji imaju perspektive ostati i raditi za nas i koji, kroz sam zanat, postanu majstori u svojem poslu. Isto kao i s partnerima u franšizi, ali i sa klijentima, mi sa zanatljama želimo ostvariti jedan dobar odnos na dugoročne staze. Mi na zanatlige gledamo kao na jedan projekt za budućnost.

Što biste si danas poželjeli za svoj vlasititi zanat da možete vratiti vrijeme i kada razmišljate o tom razdoblju retrospektivno? Bolji balans. S jedne strane, važno je da djevojka ili momak u zanatu konstantno uče, ali i da s vremenom imaju sve više

PROŠIRENJE: „Sljedeće godine s Lucky Carom želimo započeti rad i na njemačkom tržištu”, kaže poslovoda Matić.

osjećaj da su ravnopravni članovi jednog zajedničkog tima. Nitko se ne smije osjećati iskoristenim, kao što je to kod mene bio slučaj. Zanatlija treba imati dobar osjećaj kada ide na mjesto svoje obuke, ali jasno je da i zanat ne može biti lagana šetnjica. On je ipak fundament za daljnji poslovni put svake osobe.

Traže se zanatlige!

Lucky Car u sklopu svojeg proširenja otvara 10 novih mesta za zanatlige. Ako ste zainteresirani za karijeru u jednom mladom timu, u firmi orijentiranoj ka budućnosti, pošaljte Vaš životopis i vaše motivacijsko pismo na office@lucky-car.at.

KOMENTAR

Dagmar ZWINZ koordinatorka za „Lehrlingscoaching“ i „Lehrbetriebscoaching“

„Lehre statt Leere“

Svako poštovanje za Ostoju „Ossi“ Matića, koji je, uprkos teškom napredovanju u struci, uspeo da izgradi takvu jednu karijeru! I pored velikih izazova, sa kojima se susretao tokom svog izučavanja zanata, on nije odustajao od osnivanja i razvijanja jedne uspešne firme u Austriji.

Ipak, nisu svi ljudi isti. Ponekad bude problema u zanatskoj školi sa kojima se i suočavaju šegrti i na kraju odustanu od svega. Ipak, to ne mora tako da bude! Zbog toga i postoji „Lehrlingscoaching“, koji podržava za vreme obrazovanja u svim izazovima – u privatnom životu, u svakodnevnički tokom obrazovanja ili u zanatskoj školi.

Lucky Car je od svojeg osnutka 2007. došao na broj od 25 filijala. Što je tajna Vašeg recepta koji se krije iza uspjeha Lucky Cara?

Tajna uspjeha je zasigurno, s jedne strane, skrivena u tome da smo se specijalizirali na reparaturu laka i karoserije. To je naša domena i na tom području nudimo i jednu vrlo široku i raznovrsnu ponudu. U usporedbi s drugim radionicama slične veličine, mi garantiramo najbolju cijenu i uštedu od 65 posto u odnosu na konkurenente na tržištu. Osiguranja smanjuju udio koji klijent treba sam platiti kada čuju da će se reparatura određene štete odviti kod nas. S druge strane, naš koncept franšize partnerima i partnericama nudi jednu dobru infrastrukturu i sve fundamente neophodne za uspjeh i profitabilno vođenje jedne filijale. Nitko, tko je ušao u našu mrežu, nije ju napustio ili otišao negdje drugdje. To, kako smatram, dovoljno govori o našoj franšizi.

120 suradnika i suradnica zapošjava poduzeće Lucky Car u 24 filijala diljem Austrije.

To konkretno znači: mi nudimo treninge („coachings“) i razgovore, u kojima možete u punom poverenju da izrazite sve svoje lične brige i da sa trenerom („coach“) zajedno pronalazite i razvijate odgovorajuće rešenje. U pojedinačnim treninzima se vežbaju veštine i stiču kompetencije za snalaženje u problematičnim situacijama. Ovaj servis je, naravno, anoniman i besplatan.

Za firme postoji adekvatan „Lehrbetriebscoaching“. Takođe, ovde zanatske škole mogu da dobiju individualna savetovanja i pratnju tokom svih izazova kroz zanatsko obrazovanje.

Koji se problemi uvek pojavljuju tokom zanatskog obrazovanja: mi verujemo da za svaki postoji rešenje – zato i postoji naš program na:

www.lehre-statt-leere.at

■ Piše: Petar Rosandić

■ Fotografije: Jürgen Makowecz

Spremni za svaki slučaj

REPORTAŽA. Nevjerojatnih 201.589 posjetitelja pratilo je u augustu motorističku utrku Austria Moto-GP 2017 uživo u Spielbergu. Da je ovaj masovni event prošao bez kaosa, zahvaljujemo pripremama policije. Mi smo zavirili iza kulisa.

Velički motoristički Grand Prix Austrije u Spielbergu od 11. do 13. augusta bio je pravi spektakl koji je okupio stotine tisuća fanova motorističkog sporta iz cijelog svijeta na Red Bull Ringu u Štajerskoj. Sveukupno su organizatori zabilježili 201.589 posjetitelja u tri dana – na dan utrke odazvalo se 90.411 navijača

motorističkog sporta.

„Austria Moto GP 2017“, koji je ove godine za sebe odlučio Talijan Andrea Dovizioso (Ducati), nedvojbeno je jedna od najvećih masovnih sportskih priredbi koje se uopće održavaju u Austriji. Takva masovna, sportska događanja ne

zahtijevaju samo od motorista odličan performans, nego i od domaće policije koja se mjesecima pripremala za ovaj event. KOSMO je ovaj put smio zaviriti iza kulisa te je pratio ministra unutarnjih poslova, Wolfganga Sobotku pri posjeti ove misije u Spielbergu.

Na licu mjestu bila je, za svaki slučaj, i poznata austrijske specijalna jedinica Cobra.

U glavnom štabu razgovaralo se o svim mogućim scenarijima kako bi osigurali sigurnost posjetitelja. **Potpukovnik i komandant misije Günther Perger izradio je sigurnosni koncept za ovaj događaj.**

Obrana dronova

„Mi smo u usporedbi s prošlom godinom uveli nekoliko novina u sklopu

policajaca i policajki. Svatko zna što je njegova zadaća, a svako svoj dio službe odraduje s punim angažmanom. Samo

Ministar unutarnjih poslova Sobotka: „Baš u današnjim vremenima održavanje sigurnosti u zemlji od velike je važnosti“

našeg djelovanja ovdje, među ostalim, blokade od terora i obranu dronova. Tu smo ove godine jako dobro postavljeni. Naši najbolji ljudi su na licu mjesta, a svako ima svoju konkretnu zadaću, počevši od prometne policije, preko službenog psa do specijalne jedinice Cobra“, objasnio nam je ministar unutarnjih poslova Sobotka, koji se na licu

tako možemo osigurati sigurnost ljudi na najbolji mogući način“, kaže Perger za KOSMO. U slučaju da se dogodi nešto nepredvidivo, tu su osim specijalne jedinice Cobra bili i policijski helikopteri kako bi se što prije moglo efikasno reagirati.

Spasili život

Iako je kod ovakvih događanja glavni akcijski štab policije prethodno uzeo u obzir i onaj najgori mogući scenarij kako bi se što bolje pripremio, sve je od početka teklo po planu: sva parkirališta su, unatoč nevremenu i padajući kiši, bili u odličnom stanju, čime je 130.000 vozila pronašlo svoje mjesto bez velikih zastoja i gužvi. Jednom 63-godišnjem muškarcu iz Donje Austrije, koji je doživio srčani udar, te se srušio, troje policajaca iz Koruške uspjelo brzim reagiranjem i upornim pokušajima reanimacije uspješno spasiti mu život.

**COBRA.
Najjača austrijska
specijalna jedinica
bila je na licu mje-
sta kako bi brzo
reagirala u slučaju
terorizma.**

mjesta mogao uvjeriti u uspješnost ove akcije. Ista se temelji na sigurnosnom konceptu iz kojeg se krije komandant misije i potpukovnik Günther Perger. „Mi smo ovdje danas sa više stotina

Suradnja s lokalnim vlastima

Počevši od motorista, fanova, pa sve do štajerskih hotela: naponstrijektu su svi mogli napraviti pozitivan rezime o ovom velikom događaju. Isti je slučaj i s policijom koja je zabilježila tek nekoliko krađa, uznemiravanje javnog reda i mira, te prijave zbog posjedovanja ilegalnih supstanci. Pohvale za njihov rad policajci i policajke dobili su od svojeg šefa, ministra unutarnjih poslova Wolfganga Sobotke. „Ovaj događaj je prefectno planiran i uzorno organiziran. U ovakvim, izazovnim vremenima je održavanje sigurnosti u našoj zemlji od enormousne

Motori, helikopteri, službeni psi: policija je u Spielbergu pokazala sve svoje fasete.

važnosti. Događaj ove veličine daje nam istodobno mogućnost da policiju predstavimo sa svim njenim fasetama. Time želimo pobuditi interes mlađih ljudi da za sebe odaberu ovaj svestrani poziv“, zaključuje ministar unutarnjih poslova Sobotka.

■ Piše: Vera Marjanović
 ■ Fotografije: Diva Shukoor i arhiva Jehovinih svedoka

JEHOVINI SVEDOCI: Mi širimo ljubav među ljudima

Lesen Sie diesen Beitrag auch
 auf Deutsch: www.kosmo.at

NERAZUMEVANJE. Kad zakucaju na vrata, ljudi su često neljubazni i grubi prema njima. Obično je to vid odbrane od nepoznatog, ali oni se ne lju-te. U nastojanju da čitaocima približi njihovo učenje, KOSMO je zavirio u svakodnevnicu Je-hovinih svedoka.

N a nedavno održanom Kongresu Jehovinih svedoka na stadionu Ernst-Happel u Beču, među preko 30.000 učesnika, bilo je i oko 4.000 vernika poreklom iz bivše Jugoslavije. Fascinantna je činjenica da među toliko puno ljudi nije bilo policije koja bi se brinula o redu, nije bilo bačenih papirića i plastičnih flaša, nije bilo nereda. Sve je funkcionalo kao sat, a mi smo, zahvaljujući ljubaznosti Zorana Milovanovića, zaduženog za kontakte sa medijima, kroz razgovore sa njegovim sestrama i braćom, kako se Jehovini svedoci međusobno oslovjavaju, saznali najvažnija pravila ove religijske zajednice.

Bili smo katolici

Četvoročlana porodica Džeba potiče iz Mostara, a od 1992. živi u Klagenfurtu. Davor (47) je građevinski tehničar, a do svoje 21. godine bio je bez religije, jer dolazi iz mešanog braka, pa su se roditelji dogovorili da im porodica živi verski neutralno. „Kasnije sam se, ipak, opredijelio za očevu vjeru, postao sam katolik i tako sam živio niz godina. I prije nego što sam postao vjernik, pitao sam se da li Bog postoji, kakav je i šta želi od nas. Potom sam se počeo baviti Biblijom i shvatio kako Bog od nas očekuje da ga obožavamo i počeo sam to primjenjivati. To je dovelo do moje odluke da promjenim religiju“, ispričao nam je Davor o odluci da postane Jehovin svjedok nakon dolaska u Austriju.

O razlikama između njegove bivše i aktuelne religije, naš sagovornik kaže:

„Razlika je u tome koliko se doslovno sprovodi Božja riječ i savjeti koje dobijamo iz nje, način kako se ophodimo jedni prema drugima, da li u krugu obitelji ili prijatelja. Jedinstvo i ophođenje ljudi me je fasciniralo. Mi se trudimo da zaista ispunjavamo riječi koje nam je uputio Isus Krist preko Svetog pisma, da iskazujemo i pokazuјemo ljubav prema Bogu i ljubav prema bližnjima. Naš život je tako opredijeljen.“

Sonja (47) je domaćica, a od ranog detinjstva je učena katoličkoj religiji. Imala je duhovne potrebe, tražila je Boga i ispitivala, ali nije ni sa kim vodila takve razgovore.

„Tek kroz sistematsko izučavanje sa Jehovinim svjedocima, dobila sam zadovoljavajuće odgovore iz Biblije na pitanja koja sam imala kroz cijeli dodatašnji život. Bila sam istinski srećna, jer sam konačno zadovoljila svoje duhovne potrebe. Naša vjera je naš način života“, kategorična je Sonja.

Poznato je da je kod Jehovinih svedoka zabranjena transfuzija krvi. Zanimalo nas je da li bi u slučaju potrebe za krvljiju kod Sonje bila jača religija ili ljubav prema detetu.

„Mi izuzetno volimo svoju djecu, veoma smo im posvećeni i u slučaju potrebe, za njih bismo tražili najbolje liječenje. Ako odbijamo transfuzije krvi, to ne znači da odbijamo druge korisne transfuzije. Medicina je napredovala, pa postoji puno beskrvnih metoda liječenja kojima se izbjegavaju rizici od transfuzije krvi: reakcije imunološkog sistema, zamjena krvne grupe, odnosno ljudska greška. Mi se unaprijed pripremamo za sve moguće situacije, kako bi se zaštitali, ne kršeći pravila naše vjere“, istakla je naša sagovornica.

Maja (27) i Danijel (18) su samovoljno i bez roditeljskih sugestija pristupili Jehovinim svjedocima, jer je to pravilo ove religije. Na pitanje kako bi postupili kad bi im se dopao momak, odnosno devojka iz druge religije, oni kažu: „To je hipotetičko pitanje i ne mogu odgovoriti na njega“, rekao je Danijel, a njegova sestra je dodala: „Nije mi se to desilo, ali iz ove perspektive gledano, mislim da je moja ljubav prema Bogu jača od bilo koje druge. Čak i ako bi se desilo da se u meni rode osjećanja prema momku iz druge vjerske zajednice, mislim da bih ih se odrekla.“

Radost zbog krštenja

Filip Milovanović (15) učenik je HTL u Beču, a zbog svoje odluke da se na Kongresu krsti, bio je uzbuden i veoma srećan. Odmah je naglasio da će svi videti i znati da se predao Jehovi Bogu i da će mu služiti, objašnjavajući da njegova zajednica sledi Isusa, koji se krstio pre nego što je počeo da služi.

„Od najranijeg detinjstva u krugu porodice dobrovoljno proučavam Bibliju. To su porodične studije, a pored njih svake nedelje imamo po dva sastanka, gde pratimo različita predavanja i pripreme za službu. Priznajem, u početku mi je to sve bilo pomalo dosadno, ali

više apsolutno nije i, verujte, radije idem na sastanke, nego što gledam fudbal. Volim da učim o jedinom Bogu, to me ohrabruje kad imam loš dan, jer naučeno mogu primenjivati u svakodnevnom životu. Još uvek mi se ne dopada neka devojčica, ali kad budem tražio devojku, pokušaću da je nadem u nekoj od naših Skupština. Kod mene u školi nema devojčica, pa neću doći u iskušenje da se zaljubim izvan naše zajednice“, za svoje godine iznenađujuće ozbiljno je rekao Filip.

Ne učestvujemo u ratovima

Johannes Gamnik (53) je Austrijanac. Živi i radi u Klagenfurtu, odlično govorci naš jezik, a naučio ga je radeci sa izbeglicama iz bivše Jugoslavije 90-ih godina prošlog veka. Zrači autoritetom, ima odgovore na sva pitanja, što nije čudno, ako se zna da u hijerarhiji imazvanje „dušebrižnik“ (Seelsorger).

„Moj otac je bio katolik, ali se ispisao iz crkve i živio bez vjere. Moja majka je pripadala Jehovahim svjedocima, pa je i mene podučavala od ranog djetinjstva, a sa 17 godina sam donio odluku da i ja postanem dio zajednice. Moja najbliža familija, uključujući i suprugu, takođe pripada Jehovahim svjedocima, a naglašavam da je u vrijeme nacizma, pod

Hitlerom, takođe bilo mojih rođaka koji su, zbog pripadnosti našoj vjeri i zbog vojne neutralnosti, bili spremni da žrtvuju živote. Naime, mi, Jehovahi svjedoci ne učestvujemo ni u jednom ratu i radi odbijanja vojne službe bili su mnogi pogubljeni“, započeo je priču gospodin Gamnik.

Na pitanje šta znači funkcija „dušebrižnik“, rekao je da oni kao pastiri pomažu tzv. „ovcama“ da se duhovno izgrade. „Proučavanje Svetog pisma, priprema

PRAZNIK. „Mi obilježavamo dan smrti Isusa Hrista“

referata, govora... puno je toga što ja radim. Mi zajednički pjevamo, molimo se, a naš najvažniji praznik je obilježavanje smrti Isusa Hrista. Datum se mijenja, jer se držimo Židovskog lunarnog kalendara, ali to je otprilike prva noć punog mjeseca u proljeće. Taj

praznik je nešto slično Vaskrsu kod katolika i pravoslavaca“, dobili smo zanimljive informacije.

O odnosu sa ostalim verskim zajednicama Johannes Gamnik kaže:

„Mi smo sasvim otvoreni prema svima. U kontaktu sam sa sveštenim licima, to je pristojna komunikacija, jer smo mi u Austriji zvanično priznati kao religijska zajednica i niko nas ne smije nazivati sektom. Temelj našeg vjerovanja je

se Aleksandar početka, naglašavajući da je posebno fasciniran odbijanjem Jehovinih svedoka da služe Hitlerovu vojsku, zbog čega su otpremani u koncentracione logore i tamo gubili živote.

I njegove dve crkve su odrastale među Jehovinim svedocima, a na pitanje kako bi reagovao kad bi mu jedna od njih saopštila da se zaljubila u momka iz druge verske zajednice, kaže da bi želeo da to bude neko sa visokim moralnim

roditelja, bio kršten u pravoslavnoj religiji. „Kao mlad čovek nisam bio posebno religiozan, ali sam verovao da Bog postoji. Moji su govorili o običajima i o onome ‘valja se’, a ne o istinskoj veri, što meni nije bilo dovoljno. Jednog dana na moja vrata su pokucali Jehovini svedoci i ispričali mi da postoji Bog koji se zove Jehovah. Od njih sam dobio suštinske odgovore i objašnjenja i to je za mene bilo dovoljno da im pristupim, nakon što sam zatražio ispis iz Srpske pravoslavne crkve“, ispričao nam je Rade, koji je sveštenik u jednoj od bečkih Skupština Jehovinih svedoka.

U početku je Radetova familija bila ljuta na njega zbog promene religije, ali je sve došlo na svoje mesto.

„Sa ocem sam puno razgovarao, a njemu se dopao drugačiji odnos koji imam prema njemu, bez svada i grubosti, i prihvatio je moju odluku. Moj otac slavi slavu, ali ja tog dana ne idem kod njega u goste, kao ni za Božić i Uskrs. Mi ne učestvujemo u verskim slavlјima drugih zajednica, jer nam Sveti pismo tako nalaže. Ne slavimo

TRANSFUZIJA.
„Odbijamo krv, a ne i druge korsne transfuzije. Pripremamo se za sve moguće situacije, kako bismo se zaštitili, ne kršeći pravila naše vjere.“

zajednički, jer je to ista Biblija i isto Sveti pismo. Samo kroz komunikaciju ćemo jedni druge bolje razumjeti“.

Zakucali su mi na vrata

Aleksandar Vujisić (44) poreklom je iz Crne Gore, rođen je u Sarajevu, a u Austriji je od 1991. Oženjen je, otac dve crkve, a radi na projektovanju i prodaji industrijskih postrojenja. Jehovin svedok je postao sa 20 godina.

„Po želji moje mame, kršten sam sa 16 godina u manastiru Ostrog, iako nisam bio spremjan za taj čin, niti sam znao šta mi se dešava. Od tetke sam na poklon dobio Sveti pismo koje sam čitao i kod mene su se stvorili određeni religiozni osjećaji i očekivanja, mada nisam išao redovno u crkvu. Sa početkom rata moj svijet je počeo da se ruši, a onda sam došao u Austriju. Jednog dana na vrata su mi došli Jehovini svedoci i tako je počelo. Ispričali su mi puno toga što mi se duboko dojmilo, a naročito sam bio impresioniran činjenicom da ne služe vojsku i ne učestvuju u ratovima, da ih vodi miroljubivost. Nakon mojih iskustava iz BiH, to je bilo otkrivenje“, setio

STARËSINE: „Razlog za isključenje je nemoral, a pod time se podrazumevaju: predbračni seks, bračna i druge vrste prevare, laž, krađa, klevetanje“

načelima i da bi pokušao da joj ukaže da bi bilo bolje da bude sa nekim ko pripada istoj religiji. „Međutim, u svim njenim odlukama, kakve god da bi bile, ona bi ostala moja voljena crkva“, podvukao je otac.

Ne idem kod oca na slavu

Rade Matić (49) potiče iz Srbije, privatni je preduzetnik, oženjen i otac jednog sina. Jehovinim svedocima se pridružio 1988. godine, a pre toga je kao dete, po odluci

svece, jer su oni ljudi, a sva slava i čast pripadaju isključivo Bogu“, istakao je Matić.

Jehovini svedoci nemaju klasične crkve, nego mesta obožavanja, gde su im smeštene Skupštine. U Beču postoji devet takvih mesta za okupljanje ljudi sa našeg govornog područja.

„Kod nas nije obavezna članarina, niti bilo kakva finansijska davanja. Svako daje onoliko koliko može i to nije javno, a ako nije u mogućnosti, celog života u

kutiju za priloge ne mora staviti ni cent. Ukoliko neko odluči da napusti zajednicu Jehovinih svedoka, to može učiniti bez ikakvih problema, jednako dobrovoljno, kao što joj je i pristupio. Braća će razgovarati sa njim, želeći da ga vrate na pravi put. Međutim, ako je njegova odluka neopoziva, naročito ako je donesena sa ciljem pridruživanja nekoj drugoj religiji, prekidaju se i privatne veze“, podvukao je naš sagovornik.

Radila sam sa Jugoslovenima

Esther Klein (67) iz Badena sa roditeljima je proučavala Bibliju, a sa 12 godina je odlučila da i sama krene istim putem. Braća su je 1973. godine zamolila da nauči srpskohrvatski jezik, kako bi radila sa Jugoslovenima u Beču.

„Kad sam se upoznavala sa njima, bili su oduševljeni što neko uči njihov jezik da bi im preneo jednu važnu vest. Neki su je prihvatali, a neki nisu. Kroz sve prethodne godine, sa sestrama i braćom obilazim domove građana, a na neljubaznost, pa čak i grubost, smo navikli, iako nije prijatno. Mi ne želimo da menjamo njihova uverenja, nego da im ponudimo vest koja dolazi iz Biblije i podstaknemo ih da sami istražuju dalje. Isus je dao zapovest da se vest iz Biblije mora čuti po čitavom svetu i

MIROLJUBIV. Ne služe vojsku i ne učestvuju u ratovima.

mi to radimo, to je naš zadatak“, na odličnom našem jeziku priča gospoda Klein.

O braku Esther ima veoma definisane stavove, a njen suprug je, takođe, Jehovin svedok.

„Kad neko stupi u brak i želi da izbegne velike probleme, treba da ima partnera sa istim ili jako sličnim interesovanjima. Nama nije zabranjeno da uzmemo bračnog partnera iz druge zemlje, ali meni je važno da delimo ista ubedjenja po pitanju religije, jer nam naš Stvoritelj Bog u Svetom pismu savetuje da se uzimamo međusobno“, podvukla je.

Na pitanje da li bi se loše osećala u Moskvi, gde su Jehovini svedoci zabranjeni, Esther

KRŠTENJE.

Filip Milovanović se slobodnom voljom i bez pritisaka okoline predaje Bogu Jehovi i obavezuje se da će mu služiti.

Klein odgovara:

„Isus je rekao da živimo u svetu u kojem nas neće svako voleti i mi smo to prihvatali, ali moramo sprovoditi delo koje nam je Bog rekao, svejedno u kojim uslovima. Moja braća žive u Moskvi i propovedaju, rizikujući slobodu, pa bih i ja isto radila.“

Krv nije garancija za spas života

Manuela Jović (44) je završila Višu medicinsku školu i Akademiju za setrifikovanog menadžera u zbrinjavanju rana. Radi u WGKK i ima sopstvenu ordinaciju. Rođena je u Austriji, majka joj je iz Hrvatske, otac iz Srbije, udata je i ima osmogodišnjeg sina.

„Moj suprug je takođe Jehovin svedok, a naše dete ide sa nama na sastanke. Malo mu je naporno zbog nedovoljnog poznavanja našeg jezika, ali kad prati predavanje na nemačkom, čak pravi i neke beleške i uživa u tome. U školi znaju da je on dete Jehovinih svedoka zato što ne učestvuje u proslavama rođendana, Božića, Uskrsa, što je postalo uobičajeno u Austriji. Tu odluku je sam doneo, jer ne želi da učini bilo šta što se ne dopada njegovom Bogu Jehovi“, ispričala nam je Manuela, dodajući da ima dve sestre, od kojih je jedna Jehovin svedok, a druga se nije odlučila na krštenje i danas je bez religije, što nije poremetilo familijarne odnose i sestrinsku ljubav.

Manuela ističe da Jehovini svedoci, kad je hrana u pitanju, ne jedu ništa što u sebi ima krvi, poput bifteka pečenog na engleski način, tartar bifteka, krvavica i sl. S obzirom da je ona medicinski radnik, zanimao nas je njen stav o transfuziji krvi.

„U našoj religiji je zabranjena transfuzija krvi i ja bih se u svakom trenutku svog života toga držala. Bila sam sama u toj situaciji u vreme kad je moj sin

trebalo da se rodi. Bukvalno mi je bio ugrožen život. Hitno mi je urađen carški rez, kako bi makar dete preživelo, a anestezilog mi je otvoreno rekao da ja imam male šanse, jer je znao da sam Jehovin svedok. Na sreću, našao se dobar lekar koji me je operisao i, hvala Bogu, živa sam. Kad se radi o mom detetu, normalno je da mu želim najbolje, ali striktno se držim biblijskih načela. Krv nije garancija za spas života“.

Nemoral se ne toleriše

Zoran Milovanović (47) dolazi iz Rume, po zanimanju je medicinski tehničar, a radi u operacionoj sali kao asistent. Oženjen je, ima dva sina i svi su oni Jehovini svedoci. O svom verskom putu kaže:

„Na insistiranje moje babe, kršten sam u pravoslavnoj crkvi sa dvanaest, a Jehovin svedok postao sam sa 23 godine. Moja majka je proučavala Sveti pismo sa Jehovinim svedocima, a ja sam, pripremajući ispite za fakultet, slušao kako oni to rade i dopalo mi se. Mama nije vršila pritisak na mene, ali ona, otac i ja smo zajedno kršteni“.

Ni Zoran i njegova supruga nisu vršili pritisak na sinove po pitanju religije, smatrajući da su to njihovi životi i da sami treba da izaberu put.

„Sami su odlučili da se krste. Naravno, oni kroz školovanje imaju priliku da upoznaju različite stvari i različite poglede na život. Nemaju nikakvih ograničenja. Inače, u austrijskim školama još ne postoji nastava veronauke za Jehovine svedoke. Naša deca od roditelja i na sastancima saznaju i nauče mnogo, ali možda će jednog dana i u školama imati tu mogućnost. Uostalom, na časovima istorije često se dešava da su nastavnici prijatno iznenadeni širinom spoznaje dece iz naše zajednice, a sve je to naučeno u našem krugu“, blag je dok objašnjava

Danas je gospodin Milovanović sveštenik

„U školi naš sin ne učestvuje u proslavama rođendana, Božića, Uskrsa, jer ne želi da učini bilo šta što se ne dopada njegovom Bogu Jehovi“.

„Važno mi je da sa bračnim partnerom delim ista religijska uverenja, jer naš Stvoritelj Bog u Svetom pismu savetuje da se uzimamo međusobno“.

u Skupštini, koju smo posetili, a pored komunikacije sa medijima, zadužen je i za zbrinjavanje braće i sestara u slučaju zdravstvenih problema. U kontaktu je sa svim bečkim bolnicama i velikim brojem lekara.

„Ja uvek naglasim da se radi o Jehovinom svedoku i oni odmah znaju da dobijaju pacijenta koji tačno zna šta neće i šta hoće. Naši ljudi su odlično informisani o mogućnostima alternativnog lečenja i medicinskih metoda koje isključuju davanje krvi. Svaki Jehovin svedok ima medicinsku iskaznicu, na kojoj stoji šta od medicinskih usluga želi kod eventualne bolesti. Mi o tome u Skupština držimo

predavanja i upoznajemo ljudе detaljno o svemu“, iznosi informacije o radu. Često na prometnim mestima u gradu vidimo Jehovine svedoke koji nude literaturu i razgovaraju sa prolaznicima. Oni to rade dobrovoljno.

„Svaki Jehovin svedok ima pravo da ide u javnost i da govori o našoj veri. Ne postoje striktna pravila o dužini vremena koje se ulaže u naš rad, ljudi o svemu sami odlučuju. Nema nikakvog primoravanja. Mi se trudimo da budemo dobri građani, da podstičemo ljudе na dobrotu, razumevanje, mir i ljubav. Inače, Kula stražara se izdaje u tiražu od 61.651.000 primeraka na 302 jezika. Za nas se štampa u Nemačkoj i deli se besplatno, kao i sva ostala literatura, uključujući i Bibliju. Naša internet stranica može se čitati na 860 jezika“, iznenađujući su podaci.

U zajednici Jehovinih svedoka porodično nasilje se smatra velikim prestupom i, mada se retko dešava, sa nasilnikom se razgovara, a takvo ponašanje nosi i konsekvence vezane za status u Skupštini. Nas je zanimalo njihov odnos prema homoseksualnosti.

„Homoseksualnost nije nešto nad čime se zgražavamo i ne osuđujemo homoseksualce, ukoliko ne praktikuju svoju seksualnost sa osobom istog pola. Uko-

Aleksandar Vujišić: „Kad bi mi se čerka zaljubila u momka iz druge verske zajednice, u svim njenim odlukama ona bi ostala moja voljena čerka“.

liko ta osoba, ipak, želi da nastavi sa svojim životom, a naša reč ne dopire do njegovog srca, mi mu skrećemo pažnju da kao takav ne može biti Jehovin svedok, jer su nam se razišli putevi“, kategoričan je Zoran.

Razlozi za isključenje iz zajednice su jasno određeni, ali se nikad ne lomi preko kolena, nego se sa ljudima se razgovara.

„Razlog za isključenje iz zajednice je nemoral, a pod time se podrazumevaju: predbračni seks, bračna i svaka druga vrsta prevare, laž, krađa, klevetanje. To su stvari koje su u božjoj reči zabranjene. Kad se to otkrije, mi sa ljudima razgovaramo, pokušavamo da dopremo do njihovog srca i da im pomognemo da isprave greške. Ukoliko neko odbija da se suoči sa svojim greškama i da se pokaje, pa nastavi sa nemoralnim životom, starešine Skupštine imaju mandat da ga isključe iz zajednice i da mu zabrane da se predstavlja kao Jeho-

vin svedok“, pravilo je od kojeg se ne odstupa, kaže gospodin Milovanović.

Mnogi ljudi su čuli za pojam Armagedon, koji poistovećuju sa smakom sveta. Pošto je to deo učenja Jehovinih svedoka, zamolili smo Zorana Milovanovića da nam ga razjasni.

„Armagedon je Božji rat koji je opisan u biblijskoj knjizi otkrivenja. Tu se kaže da će Bog, kad mu jednom prevrši sve ovo što gleda, uništiti sotonski sistem koji se sastoji iz tri dela: trgovački, politički i kriva religija. Biblija kaže da će, kad dode taj momenat, ceo svet čuti za Jelohu. Sveti pismo navodi da niko ne zna kad će doći taj dan, osim Boga Jelove. Postoji tačan opis situacije kako će se to dešavati“.

Zaključak:

Jehovini svedoci su neverovatno ljubazni i uglađeni, elegantni i uredni. Među-

Rade Matić: „Ne učestvujemo u verskim slavlјima drugih zajednica, jer nam Sveti pismo tako nalaže“.

KULA ŠTRAŽARA. 61.651.000 primera-ka na 302 jezika.

tim, koliko god se trudili da uklonimo nevidljive barijere, distanca i određena zatvorenost u komunikaciji gotovo su opipljive. Oni kažu samo ono što misle da treba ili koliko je dozvoljeno. Fantastični su u izbegavanju direktnih i konkretnih odgovora na pitanja koja se tiču određenih zabrana, odnosno čvrstih religijskih pravila. U svaku rečenicu se istrenirano unosi doza religioznosti, a otvoreni i slobodni odgovori se izbegavaju. Na kraju intervjuja novinarka od Jehovinih svedoka odlazi pomalo razočarana, jer nije uspela da bilo koga od njih otvori možda čak preterano direktnim pitanjima, kako bi nekoga naterala da pokaže i drugačije, manje uglađeno lice. Ništa od toga!

KEINE HALBEN SACHEN! GANZTAGSSCHULE

Wie schön wär's, wenn Ihr Kind von der Schule heimkommt und Sie die Zeit gemeinsam voll und ganz genießen könnten? Wenn alles schon ganz erledigt wäre: Hausübungen, Lernen, Spiel und Spaß mit Freunden – rundum bestens pädagogisch betreut. Das geht ganz einfach: Ganztagschule. keine-halben-sachen.at

BMB
Bundesministerium
für Bildung

■ Piše: Vera Marjanović
■ Fotografije: Diva Shukoor

DEČJI BRAKOVI — roditeljski

NASILJE. Dečji brakovi zakonski se tretiraju kao vid nasilja, a žrtve su zbog godina nespobne da se suprotstave. Pozadina je siromaštvo u rubnim kategorijama društva, što za posledicu ima neobrazovanje i slepo poštovanje tradicije.

Slike devojčica u venčanim haljinicama i dečaka, pa čak i odraslih muškaraca kao mlađoženja, koje mediji povremeno objavljaju, povređuju nam emocije, izazivajući gnušanje i bes. S vremenom na vreme pojavi se informacija da je neka od tih žrtvovanih curica umrla nakon prve bračne noći ili na porođaju. Opet se javi jed i duboko sažaljenje, pa se zaboravi do sledeće slične vesti. Obično se najteža zverstva dešavaju negde daleko, u Nigeru, Jemenu, Turskoj, pa i ta prostorna daljina brže donosi zaborav. A dečji brakovi sklapaju se i u našem okruženju, u civilizovanoj Evropi, dok su u Americi, kolevci demokratije i ljudskih prava, izuzetno česti. Naime, kroz migracije stanovništva, iz udaljenih delova sveta, uz raznolike kulture stižu i nakaradni običaji, kojima zakonodavstvo pokušava da stane na put. KOSMO donosi slike ranih brakova u romskoj populaciji, koja nam je najbliža, ali da se razumemo, ne i najviše pogodjena ovom teškom pojavom.

Prodali su me

Leonardi R. (36) osmeh ne silazi sa lica sve dok ne počne govoriti o svom detinjstvu provedenom u Italiji, gde je i rođena. Odrastala je u improvizovanom romskom naselju, u zajednici u kojoj je hijerarhija jasno definisana. Muškarci odlučuju o svemu, pa i o sudbini svojih kćeri.

„U mojoj familiji sve devojke, osim jedne mamine sestre koja je bila bolesna i kasnije važna za moj život, udavale su se u dečjem uzrastu. Nikom to nije bilo čudno, podrazumevalo se. Nisam se brinula kad mi je mama rekla da je i na mene došao red, mada sam žalila što će mi udaja prekinuti dečje igre između kamp kućica u našem naselju. Namenjen mi je bio dečak od 14 godina iz drugog

biznis

Lesen Sie diesen Beitrag auch auf Deutsch: www.kosmo.at

grada, iz zajednice u kojoj je već bilo žena iz naše familije. Svadbenu haljinu obukli su mi neposredno pred 12. rođendan. Bilo je to veliko veselje, sa puno hrane i pića, sa muzikom i igrom. Otac je od mog svekra na ruke dobio novac u vrednosti današnjih 60.000 evra", nije zaboravila detalje Leonarda.

Dete je odvedeno u veliku porodicu, gde joj je svekra, i sama još jako mlada, nabrojala koje obaveze će imati u kući. Svekar joj je objasnio da će morati i da zarađuje novac prošenjem i kradom.

„Očekivalo se da budem žena i poslušna snaja, a bila sam dete. Svekra je vikala kad bih nešto

TUŽNO:

„Kad smo napravili pauzu sa svirkom, mladoženja je izašao na poljanu ispred restorana, zavrnuo pantalone od svečanog odela i krenuo da sa decom igra fudbal, a kravata je lepršala oko njega“, kaže Milić P.

Učili su me kako da bežim kad nešto ukradem, kako da prosim, ali nisam se pokazala kao dobra učenica. Uveče, kad smo svekru donosili dnevni pazar, prvo su sledile kritike, a kasnije i batine. Očekivali su da što pre nadoknadim novac koji je dobio moj otac", s mukom priča mlada žena.

Dodatni teret na leđa devojčice svalio se negde oko njenog 13. rođendana, kad joj je svekra objasnila da svakodnevne mučnine dolaze od trudnoće. Prevarila se kad se ponadala da zbog novonastalih okolnosti neće svakodnevno odlaziti na ulicu.

„Jednog dana srušila sam se na ulici, obilno sam krvalila i prolaznici su pozvali hitnu pomoć. Odveli su me u bolnicu, gde sam izgubila trudnoću i danima lebdela između života i smrti. Kad sam se oporavila, odatle su me odveli roditelji, jer svekra i svekar me više nisu želeti u svojoj kući". O zatvaranju tog poglavljia Leonarda priča bez gorčine, dodajući da je između

NASILJE. Obično počinje kad devojčica postane žena.

kasnije i dopunila obrazovanje preko AMS-a. Danas je Leonarda srećno udata, majka je dvojice sinova, a u prošlost se retko vraća.

„Otac mi je dozvolio da odem, jer znao je da me više ne može udati kao prvi put, niti za mene dobiti novac. Za sve što danas imam zahvalna sam mojoj tetki. Muža sam upoznala na poslu. On je Austrijanac, ali mu nije smetalo što sam ja Romkinja. Plakao je kad sam mu pričala svoju životnu priču, mada je nismo širili dalje, a neću je ispričati ni našoj deci. Nikad se nisam vratila u Italiju, niti sa familijom održavam bliske kontakte. To više nije moj svet i neće biti dok god se ne prekine sa nakaradnom tradi-

romskih pesama. Sa suprugom Monikom u braku je već 28 godina. Roditelji su Dalibora i Danijela, koji su im podarili unuke Filipa i Leona. Reklo bi se – sasvim obična porodica, da nije specifičnog početka njihovog braka.

„Moju Moniku i njenu porodicu sam znao, jer smo bili povezani familijarnim vezama. Naime, jedna njena tetka je udata za mog rođenog brata, a druga za mog brata od strica. Kako je školovanje prekinula nakon petog razreda, došla je da mom bratu i snajki malo pomogne oko dece. Imala je 15 godina, a ja 23, pa sam je pozvao da prošetamo. Kako sam bio već zreo i ozbiljan momak, niko nije posumnjao da bi se to moglo izrodit u nešto drugo. Nakon par dana, iako sam znao da je maloletna, pitao sam je da li bi se udala. Želela je da pita roditelje, ali je dodala da će pobeći za mene, ako joj ne dozvole“, sa puno šarma priča Milić.

Kad je video da ga devojka

simpatiše, rekao je da nema

novca za put do Šapca, ali za

taksi do svoje kuće bi imao.

Pristala je.

„Dok sam joj se udvarao, pričao sam da imam tri sobe i kupatilo, a brat i ja smo u kućerku bez kućnog broja na Banjici u Beogradu imali samo po jednu sobicu bez struje. Imao sam šporet na drva, ali bez čunkove za odvod dima. Kad je moja Monika to videla, bila je u šoku, počela je da mi prebacuje da sam joj obećao tri sobe, a ja joj kažem: ‘Ne brini, biće’! Na sreću, sledećeg dana nam je komšija dao struju preko kabla, a uskoro smo imali veći krevet, sto, pa čak i televizor, kao i druge osnovne stvari za naše malo domaćinstvo“, priseća se simpatični muzičar.

Nevestini roditelji se nisu bunili zbog prerane čerkine udaje, jer su poznavali zeta. Uz koju suzu, njihova 1. poseta završila se sasvim dobro.

loše uradila, a padale su i čuške u prolazu. Ne bih da govorim o odnosu sa mužem, jer i on je bio dečak, nije znao u čemu se našao. Išli smo zajedno da 'radimo' jer je on već imao praksu u krađama po gradu.

dve familije postignut dogovor oko novca.

Odlazak kod mamine sestre u Beč bio je spas za devojčicu. Vanredno je završila osnovno školovanje, zaposlila se, a

cijom koja unesrećuje decu za ceo život“, stavila je tačku na svoju priču ova srećna žena.

Namamio sam je u brak

Milić Petrović (51) je pevač i autor mnogih popularnih

14 miliona devojčica se sva- ke godine udaje pre svoje 18. godine.

Svaka 3. devojčica iz ze- malja u razvoju udaje se pre svo- je 18. godine.

Svaka 9. devojčica iz ze- malja u razvoju udaje se pre svoje 15. godine, neke čak i sa 8 ili 9 godina.

Ako se ovaj trend nastavi,
tokom sledeće decenije 150
miliona devojčica biće udato
pre svog 18. rođendana.

„Monika se lepo snazila kao domaćica. Bila je skromna i dobra. Nakon dve godine dobili smo prvog sina, vencali smo se čim, jer je ona postala punoletna, a uskoro nam se rodio i drugi sin. Nije nam bilo lako da stanemo na noge, ali lepo smo se slagali, ona me je slušala i nikad nismo imali velikih problema. Pre 15 godina smo se preselili u Beć, jer smo smatrali da je to bolje za decu. U međuvremenu smo sagradili veliku i lepu kuću sa

puno soba i kupatila. Nikad se nisam pokajao što sam se oženio tako mladom devojom, jer je uvek bila uz mene, vredno i predano se brinula o kući i deci“, pun je hvale Milić Petrović za svoju suprugu.

Pevao sam na dečjim svadbama

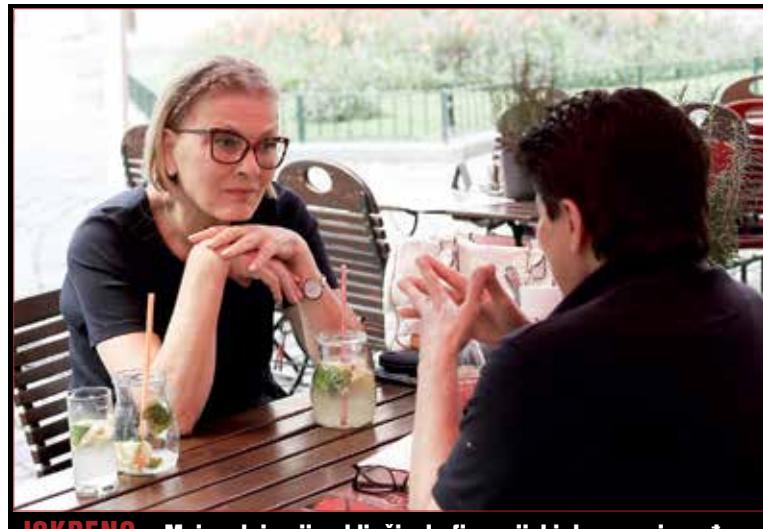
Milić Petrović često nastupa na romskim veseljima po Evropi, ali kaže da dve svadbe, jednu u Holandiji, a drugu u Beću, nikad neće zaboraviti. U oba slučaja brak su sklapala deca. „Na velikom veselju u Roterdamu bili su svatovi iz Holandije sa mladoženjine i iz Švajcarske sa mladine strane. Mladenci, devojčica od jedanaest i dečak od dvanaest godina, nisu bili svesni šta se oko njih dešava. U jednom času, kad smo napravili pauzu sa svirkom, mladoženja je izšao na poljanu ispred restorana, zavrnuo pantalone od svečanog odela i krenuo da sa decom igra fudbal, dok je kravata lepršala oko njega. Mlada je sedela mirna i poslušna, iako bi se i ona verovatno rado igrala. Predveče su decu odveli u sobu, a kad su se nakon nekog vremena vrtili, rečeno je da je mlada bila u redu i tada je zapravo nastupilo pravo veselje. Tu su se lomili tanjiri, mi muzičari smo dobili puno novca od mlinog oca, jer mu je čerka sačuvala obraz. Dok nije objavljeno da je bila netaknuta, on je sedeо kao polumrtav, jer je u pitanju bio veliki novac – oko 100.000 švajcarskih franaka plus troškovi svadbe“.

Na svadbama gde se vrti veliki novac, po rečima Milića Petrovića, uvek je u pripravnosti Romski sud, koji zaseda ako „mlada nije u redu“. Po pravilu, otac neveste mora da vrati novac koji je dobio i da isplati duplu sumu za sve svadbe troškove. Ako je mlada iz vredne i čuvene familije, mlađenjenin otac zna da će ona za

kratko vreme doneti u kuću taj novac od poslova kojima su se oni bavili.

„Pevao sam i na svadbi u Beću, gde su mladenci imali po 15 godina, a kad su se tokom popodneva vrtili u salu nakon obaveznog odnosa, odmah nam je bilo jasno da će biti problema. Na licu mesta se sastao sud i sve je dogovoreno

koji će prikupiti pripremim za polaganje vozačkog ispita, da nastavim školovanje i da postanem svoj čovek. Sve sam bila lepo isplanirala, dok me jednog dana nije pozvao otac i tražio da se vratim kući u Srbiju radi udaje. Mirno mi je ispričao da mi je našao finog momka iz dobre familije, da ima 21 godinu, ne dovodeći u

ISKRENO. „Moja udaja nije uključivala finansijski dogovor između mog oca i budućeg muža, jer to kod nas nije običaj. Imala sam osećaj da se to ne dešava meni. Bilo mi je svejedno kakve će mi haljine obući, kako će me doterati, da li ću biti lepa mlađa“, kaže Ljiljana S.

o vraćanju novca i isplati troškova. To su mučne situacije, jer veselje se rastura. Bilo je i situacija kad mladoženja zbog mladosti nije u mogućnosti da izvrši bračnu dužnost, pa se čeka i po par dana“, o običajima priča naš sagovornik.

Udali su me bez moje želje

Ljiljana S. (47) o svojoj sudsbi priča sa dozom humora, jer prošlo je puno vremena od dana kad joj je otac saopštio da treba da se uda za momka kojeg ne poznaje, tvrdeći da će joj, pošto je dobar i vredan, biti dobar muž.

„Imala sam 16 godina. Nakon završenog desetog razreda, otišla sam u Nemačku, gde je moja tetka imala restoran. Nameravala sam da joj malo pomažem, a da se od novca

pitanje moju poslušnost i ne pitajući me da li ja to želim“, započela je svoju isповest staložena i simpatična žena.

Naučena da poštuje reč glave porodice, ali teška srca, Ljiljana se vratala kući, a već sledećeg dana stigli su prosci. Svadba je ugovorenata i krenule su pripreme.

„Moja udaja nije uključivala neki finansijski dogovor između mog oca i budućeg muža, jer to kod nas nije običaj. Momak jeste bio pristojan, njegovi takode, ali ja sam sanjala o nečem drugom. Imala sam osećaj da se sve to ne dešava meni. Bilo mi je svejedno kakve će mi haljine obući, kako će me doterati, da li ću biti lepa mlađa, kakvu on kuću ima. Nakon trodnevne svadbe, vesele i bogate, tradicionalno romske, odveli su me u novi dom. Pre

uzela sam obaveze domaćice i žene, ali sam kratko nakon toga saznala da je moj mlađoženja nakon prvog svadbenog dana, umesto da se odmara za nastavak veselja, noć proveo sa ženom

sama upravljam svojim životom oduvek bila najvažnija. Ocu sam davno oprostila, jer sam svesna koliko je tradicija duboko ukorenjena u ljudima”, naglasila je gospođa.

viteljstvom Evropske komisije, odnosno Daphne fonda, namenjenog ženama, niz nevladinih organizacija iz Italije, Hrvatske, Austrije, Rumunije i Bugarske, kao i zemalja našeg regiona,

temu nas je uvela Sonja Barbul. Pomenuti projekat takođe promoviše Istarsku konvenciju, koju je potpisala Evropska komisija za vreme sprovodenja projekta, a tiče se zaustavljanja nasilja nad ženama. Savet Evrope je osnovao grupu Grevio, koja nadgleda i sprovodi Istarsku konvenciju.

„Među prvim zemljama koje su počeli nadgledati bile su Austrija i Monako. Od 2014. do novembra 2016. u Austriji je zabeleženo sedam slučajeva nasilja u vidu prisilne dečje udaje. Za ta nedela počinoci su osuđeni na zatvorske kazne u trajanju od pet meseci do tri godine, što sada služi kao primer drugim zemljama, a Austrija je pri vrhu u vladavini prava. Međutim, da bi se dečji brak tretirao kao nasilje, neko treba da podnese prijavu. Najveći broj devojčica ranu udaju ne doživljava kao nasilje, jer su od malena učene da treba da se udaju i to im je normalno. Govori im se da će imati udobnu kuću, da će lepo živeti, imati nakit i modernu odeću, a nikо im ne kaže da treba da uče, jer obrazovanje nikoga ne zanima“, naglašava gospođa Barbul.

Tokom jednoipogodišnjeg intezivnog rada, projekat je zatalasao javnost. U EU parlamentu u Strazburu pred-

VAŽNO:

„Ne možemo zaustaviti stupanje u rane brakove, ne možemo iskorreniti tradiciju kod Roma, ali kroz edukaciju možemo kod žena probuditi samosvest“, kaže Sonja B.

koja je bila gost na našoj svadbi. Nastavio je da se viđa sa njom i kasnije, ne skrivajući se i ne pomicajući da to mene možda povređuje. Iskrena da budem, i nisam bila žalosna, jer ga nisam volela, niti sam želela da sa njim provedem život“, bez žaljenja u glasu nastavila je Ljiljana.

Iako su živeli u drugom mestu, priče o zetovom ponašanju i neverstvu stigle su i do Ljiljaninih roditelja. Tri meseca nakon svadbe, došli su po čerku, jer nisu želeli da je ostave u takvom braku.

„Tim postupkom moj otac je pokazao da mu je, ipak, bila važna moja sreća. Meni je bilo samo bitno da za raskid braka ja ne snosim krivicu i da odem iz te kuće. Sreća je bila što se nismo venčali, pa nije bilo zakonskih peripetija oko razvoda. Nakon izvesnog vremena odlučila sam da se vratim u Beč, gde sam u detinjstvu boravila sa roditeljima i gde sam čak išla u školu par godina. Nisam se više uđavala, jer mi je mogućnost da

Udaj se kad si spremna!

Sonja Barbul (49) je izuzetno obrazovana i samosvesna Romkinja, odrasla u Parizu, studirala u Engleskoj, živela u Italiji, a danas joj se život odvija na relaciji Kovin – Beč. Prevodilac je po struci, a ranim brakovima kod Roma njen organizacija „Papusza“ bavila projektom „Udaj se kad si spremna“. Naime, pod pokro-

istraživale su rane brakove i njihove posledice i podelile svoja iskustva.

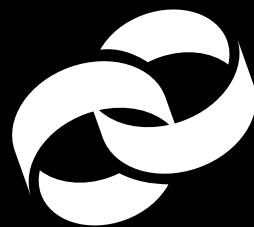
„Cilj projekta je bio da se skrene pažnja na ovu temu, jer je situacija dosta teška. Ljudima je teško prići i animirati ih da pričaju o tome. Ipak, starije generacije su otvorenije jer, nezavisno od etničke ili religiozne pripadnosti, kod ranih brakova je prisutno i nasilje“, u

Ovako je u Americi:

- U većem delu Amerike nije dozvoljeno sklapanje braka pre 18. godine, ali svaka savezna država ima neke svoje izuzetke, ukoliko roditelji daju saglasnostiza brak ili ako dođe do trudnoće.
- Prema podacima grupe Unchained At Last, između 2000. i 2015. godine u USA se venčalo preko 207.000 devojčica i dečaka.

- U brak sa momcima starijim od 30 godina ušle su dve desetogodišnje devojčice, a dečak star 11 godina venčao se sa ženom od 27.
- Među maloletnicama, najviše je devojčica od 12 do 13 godina, koje su se udale za muškarce starije od 30 godina.
- Od ukupnog broja venčane dece, više od 80% su devojčice ne starije od 15 godina.
- Čak deset američkih država odbilo je da pruži podatke o brakovima maloletnika.

stavljena je Crvena knjižica, u kojoj su prikazani rezultati istraživanja iz svih zemalja učesnica. Nažalost, oni pokazuju da je u svim romskim zajednicama situacija ista, a poruka je jedinstvena: mora se raditi na obrazovanju!

„Ako žena u Austriji, stara 20 godina, ima dete u prvom razredu, a ne zna nemački i ne može mu pomoći u izradi domaćih zadataka, kakva je perspektiva njoj i detetu? Mi ne možemo da zaustavimo stupaњe u rane brakove, ne možemo da iskorenimo tradiciju kod Roma, ali kroz edukaciju možemo kod žena probuditi samosvest, kako bi se makar izbeglo i zaustavilo porodično nasilje. Da se razumemo, rani brakovi su veliki biznis. Važan je samo ekonomski momenat,

hoće da živi sa dečkom koji je takođe maloletan. Međutim, njen otac, pošto ga je osramotila i pobegla zbog ljubavi, veoma je ljut na nju, pa ne sme da se vrati kući, jer se plaši batina i maltretiranja. E, onda porodica mladića, fina i humana, pošto je primila i sklonila je, dobija podršku od državnih institucija u vidu plaćanja stananine i drugih troškova, a ona dobija dečiji dodatak i svaku drugu pomoći kao samohrana majka. Dakle, premlada devojčica, ne samo da rađa unuče, nego u kuću donosi i novac koji država daje. Naglašavam da je ovo dozvoljeno zakonom o samohranim roditeljima, a zakon je jednak za sve. Problem je što, nakon što devojčica dobije dete, нико ne govori o tome da ona

Od 2014. do 2016. u Austriji je zabeleženo sedam slučajeva prisilne dečje udaje.

a najgore je u Rumuniji i Italiji, jer za devicu, koja ume dobro da krade, roditelji mladića mogu platiti i do 150.000 evra. To su devojčice od deset do dvanaest godina, a one od 13 i 14 su već stare. Ukoliko devojčica nije devica, njena porodica je izložena kritikama i odbaćena je, a mora i vratiti uloženi novac, zastrašujuća je istina.

Po rečima Sonje Barbul, njena istraživanja su pokazala da i u Beču ima slučajeva udaje devojčica sa 14 godina, pa čak i mlađih, a sa 15 su već majke. U školu obično svaka od tih maloletnica ide dok trudnoća ne postane vidljiva, a sledeća adresa je Socijalna zaštita (Jugendamt). Na pitanje zašto socijalne institucije ne stanu na put toj pojavi, ona kaže:

„Rani brakovi su romska tradicija i Socijalna zaštita (Jugendamt) je tu nemoćan. Uz potvrdu od lekara, devojčica kaže da, iako je pogrešila, ne želi prekid trudnoće i da

treba da nastavi školovanje, iako u Austriji postoje programi za obrazovanje i nakon što se preraste školski uzrast (LebenLangLernen).

Austrija: STOP dečjim brakovima!

U nastojanju da stane na put dečjim brakovima u Austriji, savezna ministarka za porodicu i omladinu Dr. Sophie Karmasin najavila je zakon kojim će se uvesti zabrana sklapanja braka do navršene 18. godine života. Iako je od početka 2016. na snazi zakon koji strogo kažnjava svaku prisilu na ulazak u brak, u Austriji još uvek važi bračno pravo zemlje porekla bračnog para, tako da su punovažni brakovi sklopjeni u inostranstvu, osim ako je jedan od bračnih partnera mlađi od 14 godina. Prema rečima ministarke, dečji i prisilni brakovi moraju se spričiti, a Austrija je napravila mnoge korake u tom pravcu. „Prisilni i dečji brakovi se sklapaju u paralelnim druš-

Zastrašujuće!

5 puta je veća verovatnoća da će devojčica mlađa od 15 godina umreti na porodaju, nego žena u dvadesetim godinama.

2 puta je veća verovatnoća da će dete koje rodi adolescenckinja umreti pre svog prvog rođendana u poređenju sa detetom koje rodi žena u dvadesetim godinama.

tvima i nikako ne odgovaraju našoj slici vrednosti i osnovama našeg društva", naglasila je Karmasin. Ona je podvukla da će se, usvajanjem novog zakona, anulirati svi brakovi ispod dozvoljene starosne granice. Inače, iako je po važećem zakonu u Austriji moguće sklopiti brak sa navršenih 18 godina, dozvoljeno je da jedan partner, uz saglasnost roditelja, u bračne vode uplovi sa 16 godina, ukoliko drugi ima više od 18. Zakon koji ministarka najavljuje pravno će urediti oblast prisilnih dečijih brakova, ali nema sigurnosti da će se u praksi mnogo toga promeniti. Naime, upravo zbog zakonskih prepreka, brak među decom ne počinje venčanjem, nego se sve završava svadbom i finansijskom transakcijom među roditeljima. Par se kod matičara najčešće pojavljuje godinama kasnije, jer maloletnica kao samohrana majka koristi brojne socijalne beneficije. Na državi je da uz pomoći svojih mehanizama zaustavi ovakve nehumane i protivzakonite malverzacije.

DR. ROLAND
Ihr Begleiter auf der Karriereleiter.

- AHS-Matura
- Berufsreifeprüfung

HÖCHSTE
ERFOLGSZAHL
ÖSTERREICH'S

Tel.: 01/523 14 88, www.roland.at

Dirndl ili Lederhosen?

■ Piše: Sandra Radovanović

DIRNDL
(za žene)

Posle Drugog svetskog rata u Austriji je ova vrste odeće povezivana sa konzervativnom ili ultradesničarskom ideologijom. Tokom nacističke ere Jevrejima je bilo zabranjeno da je nose, a kasnije se smatrala pokazateljem da niste otvoreni ka svetu i drugim nacijama. No, danas se sve promenilo i Tracht je ponovo u trendu! Tako npr. ovaj tradicionalni kostim ne nose samo Austrijanci i Nemci kada idu na jedan od najpopularnijih festivila poput Oktoberfesta u Münchenu. Danas se ovaj kostim može pronaći u svim mogućim bojama, markama i stilovima, ali i cenama. Stoga, Vama samo sledi parola: izaberite Tracht po svojoj meri, ali, naravno, svako prema svom polu.

Dirndl je najpre bio odjeća ženske poslužbe (Dirn znači služarka), ali se kasnije ta moda proširila i među Ženama više klase.

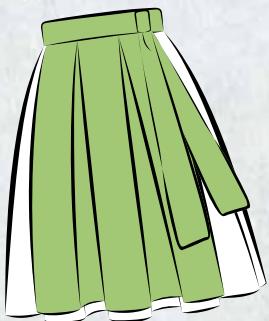
LEDERHÖSEN
(za muškarce)

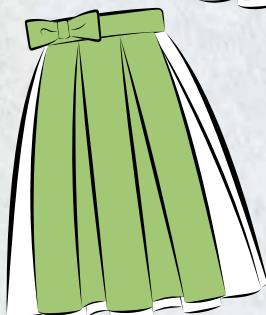
Jakne i šeširi se razlikuju od regionala do regionala, ali i od prilike.

Da li ste znali?

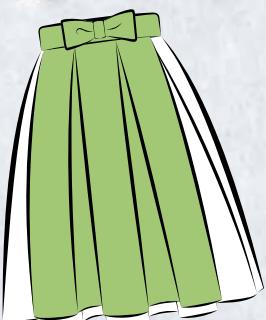
Nekada davno je Tracht otkrivao mnoštvo informacija o osobi koja ga nosi – iz koje regije i sela se potiče, koji je društveni položaj u zajednici, pa čak i bračni status, ali i koja je prilika u pitanju – svadba, krštenje, pričeske itd. Oznaka bračnog statusa je naročito bila primetna kod žena i to po načinu vezivanja kecelje na suknji:

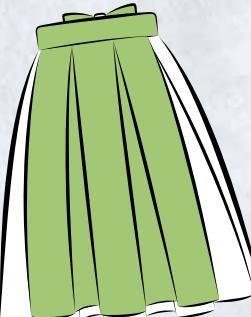
NEUDATA –
ako je traka sa leve
strane i nevezana

UDATA –
uvezana sa desne strane

DEVICA –
mašna po sredini

UDOVICA –
mašna vezana pozadi

Danas je, u nekim delovima Austrije i Nemačke, i dalje privatljivo nositi Tracht i u formalnijim prilikama. Ipak, Tracht je znak nacionalnog ponosa, ali i negovanja dugovekovne tradicije koja će, sluteći po njegovoj popularnosti među mladima, trajati zauvek.

NARODNA NOŠNJA. Jelek, anterija i opanci – po tome se znaju Srbijanci, a po čemu Austrijanci? Austrijska narodna nošnja nosi naziv „Tracht“ i odlikuju je „Dirndl“ i „Lederhosen“.

AK NIEDERÖSTERREICH

MIT DER
AK NIEDERÖSTERREICH
BESTENS BERATEN.

OGB

Markus Wieser

AK Niederösterreich-Präsident
ÖGB NÖ-Vorsitzender

noe.arbeiterkammer.at

facebook.com/AK.Niederosterreich

■ Piše: Vera Marjanović

Lepota kao imperativ

PAŽNJA! Zbog svog uglancanog izgleda, javne ličnosti, estradne i druge zvezde postaju uzori mladim devojkama i ženama, koje se podvrgavaju različitim tretmanima za ulepšavanje i podmlađivanje. Nažalost, nije to uvek bezbedno.

Učinkom Majke prirode dame danas često nisu zadovoljne, pa su povećanje grudi, zadnjice, usana, vađenje rebara, sužavanje nosa i podizanje jagodica postali imperativi dobrog izgleda. Žene se podvrgavaju operativnim zahvatima, a da često nisu svesne kolika je realna opasnost od estetske hirurgije. Posledice mogu biti krvarenje, presecanje vitalnih nerava, nemogućnost da zarastu rezovi i veoma ozbiljne infekcije, kao što se nedavno desilo srpskoj starleti Tamari Đurić, kojoj su zbog materijala lošeg kvaliteta i nestručnog rada hirurga u

zadnjici popucali i izlili se sili koni, pa joj je život bukvalno visio o koncu.

Isključivo lekaril

Sasvim mlade devojke putem interneta se informišu o metodama ulepšanja, pa nisu usamljeni slučajevi da im roditelji već za 18. rođendan poklanjaju nove grudi, uvećane usne ili plaćaju neku drugu korekciju na licu. Na sreću, estetska medicina je napredovala, pa se hiruški nož sve češće zamjenjuje novim, savremenim i manje invazivnim metodama, koje imaju niži stepen neželjene posledice, daju odlične

rezultate i vrlo su efikasne. Međutim, pre donošenja odluke o podvrgavanju nekom od tretmana, treba znati gde i pod kojim uslovima se oni obavlaju, ko ih sme i ume kvalitetno i bezbedno raditi. O tome dr. Vesna Budić Spasić, stalna konsultantkinja magazina KOSMO, koja se, pored ostalih, uspešno bavi i ovom granom medicine, kaže: „Nove metode u estetskoj medicini, koje se ne moraju raditi u opštoj anesteziji i u velikim operacionim salama, danas primenjuju lekari specijalisti plastične hirurgije, dermatolozi, kao i lekari opšte medicine koji su završili odgovarajuću edukaciju i, naravno, poseduju dovoljno znanja iz anatomije i histologije (nauka o tkivima). Svaki lekar koji se dodatno edukovao i usavršavao, može u svojoj praksi da se bavi estetskim korekcijama lica i tela, pod uslovom da praksa odgovara standardima higijene i sigur-

nosti u medicini i da se koriste provereni materijali koji imaju sertifikate o kvalitetu. Znači, postoji nekoliko uslova koji se u startu moraju ispuniti da bi se lekar bavio mezoterapijom, botoxom, hyaluronom ili liftin-
gom pomoću niti.“

Nažalost, u želji da prodju što jeftinije, nedovoljno, pa čak i pogrešno informisane devojke i žene se prepustaju priućenim osobama, koje „ordiniraju“ u privatnim stanovima ili drugim neadekvatnim prostorima. One ne razmišljaju da su za pomenute tretmane zakonom uslovi

**BEZ NOŽA.
Odlični rezul-
tati i vrlo su
efikasni.**

strogo određeni, isključivo zbog zaštite pacijenata od neželjenih posledica. Kad rizika uopšte ne bi bilo, neinvazivni estetski tretmani radili bi se verovatno čak i u kozmetičkim i frizerskim salonima, a ne isključivo u lekarskim ordinacijama.

„Lekarska praksa mora biti prijavljena i registrovana kod lekarske komore, mora da prođe higijensku i sigurnosnu kontrolu, a lekar mora imati diplomu o završenoj edukaciji. Higijenski standardi su strogo definisani i obuhvataju pripremu pacijenta, primenu terapije i odlaganje upotrebljene materijala. Sigurnost, pre

ova grana medicine intenzivno razvija, jednako kao i materijali koji se koriste, neophodno je pratiti inovacije na stručnim seminarima i simpozijumima, a sve u najboljem interesu pacijenata.

„Vrlo je bitno da lekar dobro poznaje površinsku anatomiju lica, što podrazumeva detaljno i temeljito poznavanje kože i potkožnih struktura, mišića, arterija, vena i nerava. Veoma je opasno, ako se materijal aplicira u krvne sudove ili se povrede nervi koji se široko granaju na licu. Takođe, vrlo je bitno da znamo koje mišiće želimo da oslabimo, kako bismo dobili

„Efekat se posle izvesnog vremena povlači, da eventualne greške ne bi ostale doživotno.“

svega, podrazumeva pažljivi odabir pacijenata na kojima se vrši intervencija iz razloga što se ne mogu sve osobe podvrgavati svim tretmanima i zato što svi pacijenti ne podnose sve materijale. Sigurnost uključuje i mogućnost, odnosno stručnu kvalifikaciju da se pacijentu pomogne u slučaju da intervencija iz bilo kojeg razloga krene loše. U praksi se obavezno mora imati antišok terapija, a podrazumeva se da se ona u svakom trenutku može tj. ume ispravno upotrebiti“, ističe doktorka.

Obavezna dodatna edukacija

Adekvatna edukacija, tj. stručnost i iskustvo lekara, takođe su od velikog značaja. Kako se

очекivani efekat, gde treba ubrizgati materijal da bi se određena partija lica podigla, zategla ili spustila. Od izuzetnog je značaja da se zna koje niti za stimulaciju kolagena se apliciraju u kojim partijama lica i na koji način. Ponekad su zahtevi pacijenata takvi da se mora raditi sa većim količinama materijala, a to zahteva i stručnu lokalnu anesteziju i analgeziju, kako pacijenti ne bi osećali bol i da bi mogli izdržati ceo tretman, koji ponekad može imati i više desetina uboda. Nakon završenog tretmana, potrebno je umiriti i zaštiti deo lica koji je urađen da ne bi kasnije došlo do stvaranja hematomu tj. modrica i otoka. Često pacijentu treba prepisati i određeni lek, koji će sprečiti infekciju, bolove ili bilo kakve druge komplikacije“, dodaje dr. Budić Spasić.

Da bi se sigurno i efikasno radilo, vrlo su bitni i kvalitetni materijali. Lekari najbolje znaju kakve zdravstvene komplikacije mogu stvoriti neprovereni i jeftini materijali, a pacijenti ni u kom slučaju ne mogu biti zadovoljni krajnjim efektom.

Posledice mogu biti estetske, kao i veoma ozbiljne infekcije.

Vrlo je bitno da lekar dobro poznaje površinsku anatomiju lica.

„Velike firme, koje imaju kontrolisani proizvodnju i proizvode dobre i sigurne materijale, rade isključivo preko apoteka i isključivo sa lekarima koji imaju odgovarajuće prakse za estetske korekcije i tretmane. Materijali, počevši od anestetika, pa preko igala do botoxa i različitih vrsta hyalurona, moraju biti hypoalergeni, potpuno sterilini, nekancerogeni i polupermanentni tj. reverzibilni, što znači da njihov efekat posle izvesnog vremena treba da se povuče, kako eventualne greške ne bi ostale doživotno i kako bi se mogle popraviti. Postoji mnogo proizvođača jeftinih i nekvalitetnih materijala koji se upotrebljavaju na ilegalnom tržištu od strane nestručnih lica“, opominje doktorka.

Wir halten dich auf dem Laufenden.
www.kosmo.at

KOSMO
Eine starke Verbindung!
Im Internet unter www.kosmo.at
www.kosmo.at magazin_kosmo

Piše: Manuel Bahrer

Powidl – kralj austrijskog slatkiša

TRADICIONALNO. Malo razblaženi kao fil ili namaz za dezerte poreklom iz Češke - slatkiš sa ovim specijalitetom nijednom Austrijancu ne mogu biti „Powidl“ (svejedno), jer za njih bez Powidla nema dobrog slatkiša.

Sama reč Powidl vuče svoje poreklo iz češkog jezika tačnije od reči „povidla“ koje ima isto značenje: voćni pire od šljiva. No, etimologija obeju reči nije još uvek tačno utvrđena od strane lingvista. Iako postoji i Powidl u obliku marmelade ili konfitira, autentični i tradicionalni recept je bez sećera ili želatina. U ranije doba pravljenje Powidla spadalo je u najveće društvene aktivnosti u kasnjem jesenjem periodu godine. Tada se ovaj voćni pire uveliko kuvaо i koristio tokom zime i kao prirodni zasladić. Powidl je imao poprilično dugi rok trajanja, a tradicionalno se držao u glinenim lončićima. Powidl se i dan-danas koristi u mnogobrojnim austrijskim i češkim receptima za slatkiše kao osnova, kao što su na primer: Buchteln (buhtle), Golatschen, Powidltschkerl (testo pujeno s Powidlom) kao i za razne kolače, torte i slatke knedle. Pored toga, ovaj voćni pire se rado koristi i kao slasni namaz za hleb.

Tradicionalni recept

Za pravi Powidl treba oprati šljive (sušene ili sveže), izvaditi koščice i iseckati na male komade. Mešati često dok se smesa ne zgusne. U zavisnosti od količine voća mešanje može potrajati satima. Kada je Powidl dovoljno gust, dodati cimeta i đumbira po želji. Sipati vruću smesu u tegle i dobro zatvoriti. Rok trajanja Powidla je otprilike 12 meseci.

Powidltatschkerl

Težina pripreme: ● ● ● ● ●
Trajanje pripreme: 30 minuta

Priprema:

1. Skuvati krompir, oljuštiti ih i zgnječiti presom za krompir, pustiti 5 minuta da se smesa ohladi, a potom dodati griz, puter, žumance, so i brašno, te mesiti dok se ne nastane testo. Tačna količina brašna zavisi od gustine mase. Ukoliko je testo previše retko dodati još više brašna. Testo treba pokriti da odstoji otprilike pola sata.
2. Razviti testo na ravnoj površini posutoj brašnom debljine od 5 mm. Kalupom ili čašom napraviti krugove sa promerom od 8 do 10 cm. U sredinu staviti malo Powidla, ivice premažiti jajetom, preklopiti testo i pritisnuti ivice da fil ne može izići. Prokuvati vodu sa malo soli, a potom staviti pripremljeno testo da odstoji u toj mlakoj vodi između 5 i 6 minuta.
3. Zagrijati puter u tiganju i pržiti prezle dok ne dobiju braonkastu boju. Gotove Powidltatschkerln pažljivo izvaditi iz vode, uvaljati ih u prezle kako bi dobile hrskavu koricu sa obe strane.
4. Na samom kraju posuti šećer u prahu po želji i servirati.

Sastojci:

400g (belog) krompira
30g griza
30g mekanog putera
1 žumance
malo soli
100g mekog brašna
1 jaje
Powidl
puter
prezle
šećer u prahu

NOCH MEHR SERVICE.
NOCH MEHR INFORMATION.

www.burgenland.at

jetzt auch mit
Videothek!

■ Piše: Sandra Radovanović

Ambasador srpske trube

Lesen Sie diesen Beitrag auch auf Deutsch: www.kosmo.at

TALENAT. Na zvuk trube niko ne ostaje ravnodušan. Posebno kad na njemu izvodi majstoriye višestruki pobednik poznate Guče – Dejan Petrović. Ambasador srpske trube stiže sa svojim Big Bandom 7. oktobra u Beč!

KOSMO: Dolazite iz muzičke porodice, gde se talenat i ljubav prema trubi prenosio sa pradede, pa sve do Vas. Vas je, pak, snašla i sudbina da opravdate ono što Vam je otac, slavni trubač – Mića Petrović, ostavio u amanet...

Dejan Petrović: Da, pored svega, i to je bio dodatni „teret“, da tako kažem. O svakoj odluci, vezano za svirku i posao, razmišljao sam po ko

zna koliko puta, trudio sam se da stvari sagledam iz svih uglova i uvek sam imao tu misao „šta bi otac uradio u toj istoj situaciji“.

Rano ste ostali bez oca, još kao 12-godišnjak. Šta je to za Vas značilo?

Ništa dobro, u svakom slučaju. To je nešto što nikome ne bih poželeo... Ja sam bio još dete kada se to desilo, pa nisam ni bio svestran celokupne situa-

cije. Bilo je jasno jedino da mi se ceo svet promenio za jednu noć i da neke stvari više nikad neće biti iste. Tek sam kasnije, kroz odrastanje, posao i kroz one najobičnije stvari, shvatao koliko mi fali otac i koliko bi možda dosta toga bilo lakše da je on tu. Ali dobro... moralo se ići dalje, želeo sam da sačuvam i nastavim ono što je on radio i da održim uspomenu na njega. Uvek sam osećao da je sa mnom, odatle sam dobijao snagu za sve nedaeć kroz život i... ko zna... možda ni ja ne bih bio ovde gde sam sada da se sve nije tako izdešavalо...

Iako ste imali i teret da se finansijski pobrinete za porodicu, niste imali kad da idete u muzičku školu,

ali ste uspeli da završite obrazovanje za elektrotehničara. Kako ste tad zaradivali?

Tačno je da nisam išao u muzičku školu, ali sam pohađao privatne časove i sve to od zarade sa svirkom. Brat i ja smo svirali u orkestru i cela naša porodica se izdržavala na taj način.

Balkan, kao tle Guče, poznat je po tome da na zvuk trube nimalo nije ravnodušan. Šta

SUDBINA.
„**Tokom odra- stanja mi je falio otac**“

Kratko & jasno

*Da nisam glumac bio bih... bubenjar.
Posao umetnika je da... voli svoj posao.
Najbolji antidepresiv je... igra sa decom.
Neostvaren i san mi je... svetska turneja.
Trenutak najveće sreće... rođenje čerke Jovane.
Trenutak najveće tuge... očeva smrt.*

biste bili da niste trubač?

Iskreno, nikad nije postojala ta neka druga pomisao. Od rođenja, truba i muzika su deo mog života i stvarno nikad nisam bio u dilemi oko toga čime bih se bavio.

Vi, ipak, niste klasični trubač koji svira (samo) „Moravac” i „Užičko kolo”. Imate svoj Big Band sa kojim izvodite razne intepretacije. Otkud ideja za spajanje tradicionalnog i modernog zvuka?

Pa, opet su korenii te ideje vezani za rad mog oca. On je još sa svojim orkestrom prvi uradio neke slične stvari. Polovinom '90-ih godina snimio je album sa obradama stranih numera, filmske muzike i sl. Bio sam baš mlad

tada, ali mi se to mnogo svidelo. Kada sam osnovao svoj trubački orkestar, sve te numere su bile na našem repertoaru, a ljudi su uvek uživali slušajući nas i već tada sam znao da želim dublje da idem u tom pravcu. Ovo je Balkan, pa je bilo i dosta predrasuda u vezi sa tim, ali se nadam da smo pokazali da na srpskoj trubi podjednako dobro može zvučati „Moravac”, kao i bilo koja numera nekog drugog muzičkog žanra.

Višetruki ste pobednik Guče, ali i dobitnik brojnih prestižnih nagrada. Koja Vam je najdraža?

Stvarno su mi sve drage, svaka me vezuje za nešto, ali možda je jedna od dražih nagrada iz 2010. godine. Tada je po prvi

put u Guči organizovano „svetsko takmičenje“, a ja sam već bio odlučio da ta godina bude poslednja, što se tiče mog učešća na takmičenju. Takmičili smo se u „domaćoj“ konkurenциji i drugi dan u konkurenциji stranih orkestara, a osvojili nagrade „Najbolji orkestar“ i „Prvu trubu sveta“, tako da su mi te nagrade nekako posebno drage, jer su došle baš tada kada sam rešio da prekinem sa takmičenjem.

Je li tačno da ste kao tinejdžer izjavili da ne biste žalili da umrete istog momenta samo da odsvirate koncert sa Cecom? To se ubrzalo i desilo, a Vi ste i te kako živi...

Manje-više tačno (smeh)! Tada sam imao 17 godina i svoj trubački orkestar. Sećam se... Bila je sredina leta i uveliko je najavljen Cecin koncert na Marakani. Ja sam sedeо na Zlatiboru sa jednim prijateljem i gledali smo tu najavu, pa smo onako kroz razgovor nagađali koliko tu ljudi može biti. U svakom slučaju, znali smo da se radi o cifri od 100.000 ljudi, pa naviše, a ja sam se tad duboko zamislio, razmislio o toj slici – kako zapravo

„Od rođenja su truba i muzika deo mog života i nikad nije bilo dileme oko toga“, iskreno nam podvlači maestralni Dejan Petrović.

izgleda kada je toliko publike ispred tebe, i tada sam i izgvorio da ne bih žalio da umrem kada bih zasvirao pred tolikim brojem ljudi.

U 21. godini ste se i oženili. Mnogi bi rekli da je to rano, pošto ste '85. godište...

Ne mislim da je rano, bar u mom slučaju. Iako sam '85. godište, do te 21. godine, silom okolnosti sam već bio, i te kako, zrela ličnost. Znao sam da je

Branka ta... A kako? To se teško može opisati. Takve stvari se jednostavno osete. Prepoznate da je to taj neko ko vas čini kompletним, boljim i vrednijim. Oboje smo to osećali i nije bilo dileme za naš zajednički život.

Dolazite nam po prvi put u austrijsku prestonicu. Šta očekujete od bečke publike? Očekujemo samo dobru energiju i ljubav prema muzici, što ćemo i mi trostruko uvratiti.

Cockta
IZVRSTAN UKUS
KOJI JE JOŠ OD 1953
UVĒK U TRENDU.

ZA TEBE NA RASPOLAGANJU U BILLI, MERKURU,
INTERSPARU, EUROSPARU ILI U TВOM OMILJENOM LOKALU.
www.cockta.eu

■ Piše: Manuel Bahrer

Surrogat majčinstvo

1. Cristiano Ronaldo

Prvi sin poznatog fudbalera rodio se 4. jula

2010. Ovu srećnu vest Ronaldo je odmah podelio sa javnošću rekavši da je preuzeo starateljstvo sam dok je identitet do danas nepoznat. Na isti način je izjavio 29. juna ove godine da je postao otac blizanaca, koji i ovoga puta nije rodila njegova devojka, već surrogat majka.

3. Michael Jackson

Kralj popa ima tri naslednika od kojih su dvoje, sin Prince i čerka Paris, iz braka sa Deborahom Rowe. Treće dete Prince Michael Jackson II, koji u javnosti nosi nadimak „blanket“, rodila je nepoznata surrogat majka. Jackson je imao samo starateljstvo nad svojom decom, koje se posle njegove smrti prenalo na njegovu mamu Katherine Jackson.

4. Kim Kardashian

Očajno je starleta želela treće dete, ali kako je sama u svom TV-showu priznala, ne može više prirodnim putem da ostane u drugom stanju. Želju Kim i njenog supruga Kanyeja Westa ispunjava je sad surrogat majka, koja će doneti njihovoj deci Northu i Saintu novog brata ili sestru na svet. Za to slavni par navodno plaća 100.000 dolara.

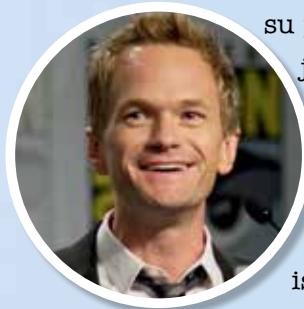
2. Nicole Kidman

Sunday Rose, prva čerka slavne holivudske glumice Nicole Kidman i muzičara Keitha Urbana rodila se 2008. godine prirodnim putem. Navodno nije Kidman više mogla da ostane u drugom stanju, što je paru dalo ideju da iskoriste usluge surrogat majke, koja im je proširila porodicu dvema čerkama.

TREND. U brojnim državama sveta zabranjeno je surogat majčinstvo, no nije u Americi – pogotovo u Kaliforniji, gde je postao ogroman biznis sa posebnim agencijama koje spajaju surogat majke sa budućim roditeljima.

5. Neil Patrick Harris

Glumac i njegov suprug David Burtka postali su pre sedam godina roditelji. Dva jajašca surogat majke oplodili su lekari spermom kako Neila tako i Davida. A kako to često bude slučaj, identitet majke nije poznat. Drugačije par ne bi mogao da sebi ispunji želju za prirodnim naslednicima. Danas uživaju sa sinovima blizancima Gideonom i Harperom.

6. Sarah Jessica Parker

Možda najpoznatija glumica iz veoma popularne serije „Seks i grad“ i Matthew Broderick takođe su se odlučili za uslugu surogat majke. Ona im je rodila bliznakinje Marion Loretta Elwell i Tabithu Hodge. Mediji su je mesecima optuživali da to čini samo iz razloga kako bi sačuvala svoju liniju, a do dan-danas je to ostao jedan od najviše javno diskutovanih slučaja surogat majčinstva.

DAS VERBINDET UNS.

Einfach einfach.
**15.000
MEGABYTES/
MINUTEN/
SMS**

€ 15 mtl.

Ohne Bindung. Ohne Servicepauschale. Ohne starre Einheiten.

Aktion gültig bis 22.10.2017. Flexible Einheiten (MB/MIN/SMS) sind im Starterpaket inkludiert und 30 Tage ab Aktivierung gültig, danach € 15 monatlich. Preise und Details: t-mobile.at

„U svakoj ulozi otkrivam novu sebe“

1.

Jovana Rogulja (31), diplomirani muzičar – koncertni i operski solistkinja, poreklom iz Novog Sada, kao redovan član Philharmonia Chor Wien i svetski priznatog Arnold Schönberg hora, nastupa u renomiranim operskim kućama, festivalima i teatrima, a isto tako održava koncerete širom Evrope. Trenutno živi i radi u Beču. Ljudi je prepoznaju ne samo po raskošnom glasu, harizmi, već i veoma emotivnom načinu interpretiranja.

KOSMO: Zašto baš opera?

Jovana Rogulja: Slučajno. Kao mala sam održavala „koncerte“ komšiluku, dok nisu ubedili moje roditelje da me upišu u muzičku školu. Čarobni svet muzike sam upoznala svirajući klavir, zatim završila srednju muzičku školu, a potom bila privilegovana da budem u klasi izuzetne Prof. Vere Kovač Vitkai, na Akademiji Umetnosti u Novom Sadu, koja je verovala „da se tu nešto krije“.

3.

U čemu je najveća lepota ovog posla?

Lepota je u mogućnosti da prenesuši ljudima emociju, kreiraš ono vanvremensko i rečima neopisivo, probudiš "Lepo" i "Dobro", pogotovo današnjem „zatrovanim“ čoveku. Lepota leži i u šarolikosti karaktera svih likova, u svakom od njih čući neka Jovana, koja otkrije nešto novo o sebi i u sebi – bila ona nežna, divlja, osetljiva, jaka. Zato toliko i volim operu jer je kompleksna – spoj glume, pevanja, plesa, jezik tela i duše. Po prirodi sam izuzetno nemirnog duha, ne volim šablone statičnost, te nisam mogla izabrati bolju profesiju (smeh).

NAŠE face

2.

Da li ova profesija traži određeni životni stil i pripremu?

Zdrav životni stil, kvalitetan san, izbegavanje zadimljenih prostorija i gaziranih pića. Treba vežbati svakog dana jer je pevanje kao sport – neradom, brzo ispadas iz kondicije. Kada dobijem rolu, najpre sedjem za klavir, čitam note i učim tekst, a podrazumeva se da će zači duboko u samo književno delo na kome je opera bazirana i pokušati da boljem shvatim lika. Kako fizička, vokalna umetnost zahteva izuzetnu psihičku stabilnost, te mi je, pred svaki nastup, važno da ostanem sama i dobro se mentalno pripremim.

4.

Kuda dalje vodi tvoj put?

Muzika je izuzetno plodno tlo koje ti daje bezbroj mogućnosti. Volela bih da se bavim operskim pevanjem ali i da eksperimentišem na polju jazz muzike, koja je, pored opere, moja velika ljubav. Moj cilj je – stalno raditi na sebi, sakupljati što više znanja i učiti, učiti, učiti. Želim da ostanem dosledna sebi i nekim svojim principima, jer težim da budem kvalitet u onome što radim. U potpunosti se slažem sa Hesseom koji kaže: „Cilj je da se uvek nadem onde gde će moja narav, moje osobine i moji talenti naći najbolje tle i najšire polje delovanja. Nema drugog cilja.“

■ Piše: Jelena Mihajlović Ignjatović

■ Fotografija: Miloš Mitić

Tradicionalni Reindorfsgassenfest

8. 15.-16.9.

Reindorfsgasse, Wien

U inače vrlo živahnoj ulici sredinom septembra posetioci ne očekuje samo raznovrsna muzika na 3 različitebine, već i vrlo bogat program za decu, izložbe, plesovi capoeire, brojni štandovi i radionice. Osim nastupa benda „Nino aus Wien“ & Ernst Mojdona, posetoci mogu da uče-

stvuju u radionicama organizacije „Flucht nach Vorn“ (Beg ka napred), koja brine o izbeglicama, ali i da postanu svedoci kako će 6 umetnika kreativno dizajnirati 50 m dugi zid jedne kuće u obližnjoj ulici Schwendergasse. Na „Unity Markt“, buvljaku ovog festivala, očekuju vas ručni radovi, suveniri i dvojezična moda Pexwear, poznata po majicama „Wien oida, Beč oida“. Ulaz je i ove godine besplatan.

Veče umetnosti i kulture: Sevdah na Dunavu

8. 21.10.
9. 19:30

Redoutensaal,
Linz

I ove godine poznata mreža Centar savremenih inicijativa (CSI) Austrije organizuje tradicionalno veče kulture i umetnosti pod nazivom „Sevdah na Dunavu”. Na radost ljubitelja tradicionalnog i modernog zvuka u Linz dolazi ansambl Divanhana, koji izvodi sevdalinku u novom aranžmanu. Posetiocice će te večeri umetnički obogatiti i Zoran Sović & Mima Mihajlović iz Holandije zvukovima balkanske etno muzike. Među posetiocima će biti i počasnih gostiju poput Prof. dr. Josef Weidenholzera (poslanik u EU parlamentu i počasni predsednik CSI-a Austrija), Adil Osmanović (ministar civilnih

poslova BiH) i Tomislav Leko (ambasador BiH u Austriji). Cena karata u preprodaji je 12 evra i 15 te večeri. Rezervacija na **0699 10343863** ili tickets@zzi.at.

Promotivni koncert: Tanja Paucanović

8. 4.10.
9. 19:30

Rosingasse 4,
1150 Wien

Svima u Beču, ali i šire, poznati virtuozi na violini Tanja Paucanović održaće promotivni koncert svog 1. albuma „Fantasy“. Naziv albuma je ujedno i naziv jedne od kompozicija koju Tanja izvodi na svom CD-u, ali i za koju je već snimila video spot i on je svima dostupan na You Tubeu. Te večeri bogat internacionalni zvuk izvodi Tanja Paucanović International Band, te posetiocice očekuje veće kvalitetnog tona, kao i uvek kada ova poznata violinistkinja svira. Svi koji su već slušali i gledali Tanju znaju da je njen performans ispunjen energijom i kvalitetnom internacionalnom muzikom, te je takav i njen album koji će

predstaviti. Cena karata u pretprodaji iznosi 12 evra, a te večeri na kasi 15 evra. Zbog ograničenih mesta, rezervacija je neophodna na broj telefona **0650 67 33 183**.

9–18 UHR, 1170 WIEN, RICHTHAUSENSTR. 2

Stadt+Wien

Mistfest 2017

UNIQUE

www.abfall.wien.at die48er

Knjige

Satovi u majčinoj sobi — Tanja Stupar Trifunović

Šahinpašić, novo izdanje iz 2016.

Na granici između poezije i proze ovaj roman, za koji je autorka dobila nagradu za književnost

Evropske Unije, bavi se razumevanjem procesa odrastanja, kao i ključnog razdoblja prelaska iz dečijeg u odraslo doba, ali i odnosu majke i čerke i preispitivanjem položaja i prava žena.

Lagum — Svetlana Velmar-Janković

Laguna, 2017

Ovaj klasik sавремене srpsке književnosti prati golgotu jedne beogradске porodice u 2. svetskom ratu, ali i nakon oslobođenja zemlje i dolaska komunista na vlast, kada tek dolazi do ideološke zaslepljenosti, izvitoperenog moralu i prividne jednakosti. Snažno i umetnički ubedljivo tematizovanje propadanja građanske Srbije.

Mileva Einstein, teorija tuge — Slavenka Drakulić

Fraktura,
2016.

Mileva je puna života, ali i melanolije, depresije i ljubavi, osoba u kojoj se ogledaju različite uloge sa kojima se žene nekada nose možda i snažnije od muškaraca. Da li je teorija tuge teža od teorije relativiteta saznajemo u romanu u kome je autorka oživila poznatog genija i njegovu porodicu.

Treće veče srpskog aforizma

8. 28.9. 2017 **9. Amtshaus Rudolfsheim-Fünfhaus**

Uskoro će biti održano i treće veče srpskog aforizma i satire u Beču na kome će biti predstavljen zbornik srpskog humora i satire u regionu i dijaspori pod nazivom „Smeh nije greh“. Zbornik obuhvata aforizme, pesme i priče 93 autora iz 23 države sveta. O novinama u društvenom i političkom životu Srbije govoriće Aleksandar Čotrić, Dragutin Minić Karlo, Bojan Ljubenović i dr Slobodan Simić. Veče srpskog aforizma predstavlja jedan od najuspešnijih projekata Srpskog kulturnog foruma. Više informacija možete pronaći na www.skforum.at.

Ova manifestacija, puna odličnog humoru, održava se jednom u tri godine.

Wienwoche 2017

8. 29.9. – 1.10. 2017
9. Različite lokacije u Beču

Wienwoche 2017 pod nazivom „Dolce far niente“ („Lepota nerada“) inspirisana je čestim grafitima sa bečkih ulica koji kažu: „Morgen mach ich blau“ („Sutra neću da radim“), a predstavljaju društveni pokret koji poziva na promenu koncepta rada i radnog vremena. Cilj festivala je istraživanje „Života iza kapitalističke proizvodnje“ i uslova u kojima se odvijaju današnje radne prakse, kao i udaljavanje od „poznatog radnog sveta“ i pokušaj „da stvari zamislimo drugačije“. Ovaj festival kreativnosti i aktivizma predstaviće 14 projekata. Više o tome: www.wienwoche.org.

Šesti po redu Wienwoche održaće se na različitim lokacijama u gradu.

Koncert Gorana Bregovića

8. 9.11. 2017 **9. Wiener Konzerthaus-Großer Saal**

Kao deo svetske turneje internacionalno priznatog muzičara i kompozitora Gorana Bregovića očekuje nas i koncert u Beču pod nazivom „Dugmefmania“. Ovaj naziv koristio se da dočara talas entuzijazma koji je pokrenula grupa Bijelo Dugme 70-ih i 80-ih godina prošlog veka u bivšoj Jugoslaviji. Brega, osnivač i frontmen grupe, i nakon njenog raspada, nastavlja da stvara karakterističnu muziku, koja predstavlja mešavinu evropske klasične muzike sa elementima bosanskog, hrvatskog i srpskog folklora. A uz sve to sigurno će se svirati i pevati hitovi Bijelog Dugmeta.

Bez Bregine muzike ne može se zamisliti skoro nijedno slavlje na Balkanu.

■ Pogledali smo za vas — novo na repertoaru

The Circle

Žanr: Drama, Sci-Fi, Thriller

Glumci: Emma Watson, Tom Hanks, John Boyega

Režija: James Ponsoldt

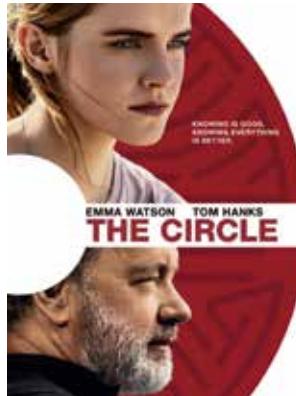
Na repertoaru od: 8.9.2017.

Ocene: 3

Mae (Emma Watson) dobija posao iz snova u najvećoj IT kompaniji na svetu „The Circle“ (Krug). Iako je ubedena da je to njena životna prilika, javljaju joj se i sumnje da li treba da na socijalnoj mreži svoje kompanije javno objavljuje toliko intimnih stvari o svom životu, što svi ostali zaposleni rade. Nakon što zamalo doživi nesreću, a bude spašena upravo zbog

toga što je uočena na jednoj od kompanijinih sveprisutnih kamera, ona nema više nikakve dileme i rešava da pokrene potpuno inovativan eksperiment u kome će pomeriti granice etike, svoje privatnosti i slobode. Od tog trenutka ceo njen život postaje javno dostupan svima online, putem kamere koju će uvek nositi sa sobom, što pokreće niz posledica koje utiču na život njenih prijatelja, porodice i čitavog čovečanstva. Ovaj američki thriller, baziran na istoimenom romanu Dave Eggersa iz 2013. stavlja gledaoca na moralnu klackalicu, na kojoj se stalno pita: da li treba povećati sigurnost odricanjem od privatnosti, da li je sebično ne deliti svoje znanje sa svetom,

da li bi se, ukoliko bi sve bilo javno, svi ljudi trudili da budu bolji? Film nije toliko naučna fantastika koliko realna bliska budućnost i odlično prikazuje i moguće rizike razvoja tehnologije. Iako pokreće intrigantna, a važna pitanja, može mu se zameriti što na ista ne pruža odgovor, te se stiče utisak da su sama priča i likovi „nedovršeni“.

■ Bioskop – najnoviji blockbusteri

American Made

Žanr: Akcija, Biografija, Krimi, Komedija

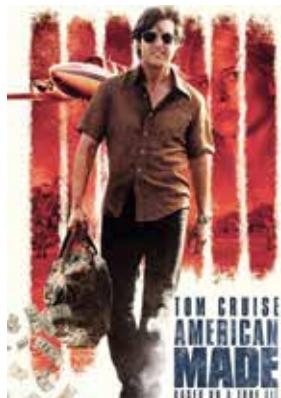
Glumci: Tom Cruise, Jayma Mays, Domhnall Gleeson

Režija: Doug Liman

Na repertoaru od: 7.9.2017.

American Made je biografski kriminalistički film zasnovan na motivima istinite životne priče Barry Seala, bivšeg Trans World Airlines pilota koji je

istovremeno radio za CIA i kao diler droge tokom 80-ih. Regrutovan od strane Centralne Obaveštajne Agencije da izvrši izviđanje o rastućoj komunističkoj pretnji u Centralnoj Americi, ubrzo će se i sam naći na čelu jedne od najvećih tajnih operacija CIA u istoriji Sjedinjenih Američkih Država, koja je izazvala rađanje Medelinskog kartela.

The Lego Ninjago movie

Žanr: Animacija, Akcija, Avantura, Komedija

Glumci (Glasovi): Olivia Munn, Kumail Nanjiani, Dave Franco

Režija: Charlie Bean, Paul Fischer, Bob Logan

Na repertoaru od: 22.9.2017.

Nakon The Lego Movie (2014) i The Lego Batman Movie (početak 2017) stiže

i treći zabavni 3D animirani akcioni film za decu i odrasle, karakterističan po svom specifičnom humoru – The Lego Ninjago movie. 6 mlađih nindža ratnika ima zadatku da odbrani ostrvo Ninjago. Preko noći oni su vešti ratnici koji bore protiv zlikovaca, dok su preko dana normalni tinejdžeri koji pokušavaju da se nose sa srednjom školom.

DVD

Transformers: The Last Knight

U odsustvu Optimus Pri-ma, dolazi do rata između ljudi i transformersa. Kako bi spasio svet, Cade Yeager formira savez sa Bumblebeem, engelskim lordom i profesorom sa Oxforda. U 5. delu ove akcione naučno-fantastične otkriva se i zašto su Transformersi došli na planetu Zemlju.

The Wedding plan

Michal je Jevrejka koja ima 32 godine i raduje se bra-

ku, kada njen verenik odlučuje da odustane mesec dana pre venčanja. No, u ovoj simpatičnoj izraelskoj romantičnoj komediji iz 2016., ona ne otkazuje venčanje, već veruje da će se onaj koji joj je suđen pojavit do planiranog datuma.

Igrica

Marvel vs. Capcom: Infinite

Iskusite uz budljiv i fantastičan sudsar dva univerzu-

ma kroz novu akcionu igricu, koju je Capcom razvio za PC, Playstation 4 i Xbox. Ovo je šesto izdanje Marvel vs. Capcom serije, s tim što sada imamo borbu „2 na 2“ igrača, a stavljena je i veći akcenat na samu priču. Zaplet prati različite heroje i zlikovce iz Marvel i Capcom svetova, koji moraju da se ujedine u borbi protiv nove pretnje – Ultrona Sigme, da bi zajedničkim naporom spasili oba svoja univerzuma.

Mesečni horoskop

DEVICA je konzervativan znak, koji voli organizovane stvari koje su pod njegovom kontrolom i veoma obraća pažnju na detalje. Pedantne su, što ne znači da su im samo fascikle sredene, čak i ako su neuredne, što se retko dešava, ciljeve i snove postavljaju na strogo određena mesta u glavi. Njihov dubok smisao za humanost čini ih najbržnjim znakom zodijaka, te često izaberu i takvo zanimanje. Najbolje se osećaju kod kuće ili u prirodi okružene životinjama.

Snaga: lojalnost, analitičnost, marljivost, urednost
Slabost: kritičnost, sitničavost, tvrdoglavost, stidljivost
Omiljena boja: prirodne – zelena, braon

Znak meseca

Horoskop poznatih Branislav Lečić

25.8.1955., Sabac

Popularni srpski glumac i bivši ministar kulture Srbije Branislav Lečić je veoma racionalna i odgovorna osoba, što je inače karakteristično za Device. On se, kao Devica, ne plaši bilo koje dužnosti koja zahteva marljivost i svestan je svojih vrednosti i mogućnosti. Ambiciozan je, sklon detaljima i kritikovanju sebe i drugih, što su takođe osobine ovog znaka. Device su obično skromne i ne vole da se previše ističu, pa Leka u tom aspektu nije baš tipična Devica.

Jarac (22.12.-20.1.)

Odličan mesec za opuštanje, putovanje i istraživanje novih opcija. Imaćete sjajnu poslovnu priliku krajem meseca, ukoliko ostanete otvoreni za kreativne oblasti. Slobodne Jarce će potpuno očarati osoba koju će ovog meseca upoznati i poželeće da odmah uđu u vezu, dok oni koji su u vezi maštaju o drugoj osobi i moguće je da izvrše preljubu. **KOSMO-SAVET:** Ne zalećite se i birajte partnera pažljivo.

Rak (22.6.-22.7.)

Povoljan mesec za novi početak ili proširenje porodice. Ukoliko realizujete novu ideju, koju ćete dobiti krajem meseca, možete stvoriti uslove za sjajnu budućnost. Slobodnim Rakovima ovog meseca šarm nije jača strana, pa je bolje da malo odložite traganje za srodnom dušom. Ukoliko ste u vezi imaćete problem koji treba rešiti razgovorom, iako se partner povlači. **KOSMO-SAVET:** Ne budite toliko negativni!

Vodolija (21.1.-19.2.)

Bićete aktivni i zaposleni ovog meseca. Neophodno Vam je ozbiljno sagledavanje finansijske situacije. Strpljenje i tolerancija

će Vam biti osnova za uživanje, jer Vas čekaju sitne rasprave sa partnerom koje će se rešiti otvorenim razgovorom i nakon čega ćete uživati u romantičnom mesecu. Ako ste slobodni prijaće Vam promena partnera. **KOSMO-SAVET:** Preispitajte svoje troškove.

Ribe (20.2.-20.3.)

Biće ovo važan mesec za Vas, naročito na ljubavnom planu. Ukoliko ste u vezi, moraćete da sagledate svoj odnos prema partneru i da promenite neke stvari. Ukoliko ste slobodni očekuje Vas niz novih poznanstava na različitim događajima. Ne drži Vas mesto, dobro ćete se zabavljati. Moguća je i promena karijere. **KOSMO-SAVET:** Odvojite vreme da se dobro preispitate.

Ovan (21.3.-20.4.)

Ovo će biti dobar period za Vas na svim poljima. Zdravlje će Vas odlično služiti, ali potrudite se da ostavite jednu Vašu lošu naviku. Ukoliko ste razmišljali da pokrenete svoj biznis, ovo je pravi trenutak za to. Na početku meseca sve će biti u znaku ljubavi, a ukoliko dođe do problema nećete se nimalo libiti da sve što Vam ne odgovara saspete u lice voljenoj osobi. **KOSMO-SAVET:** Ne slušajte svakog!

Bik (21.4.-20.5.)

Zvezde kažu da ste spremni da se zaljubite – upustite se u vezu bez bojazni da li ste napravili pravi izbor. Ako ste već u vezi u septembru će Vam „cvetati ruže“, a ukoliko razmišljate o bebi, prevaziđite svoje strahove, jer sada je pravi trenutak za to. Karijera će ovog meseca biti u zastoju, a trošićete dosta novca na svoj hedonizam. **KOSMO-SAVET:** Pravilna ishrana i kvalitetan odmor pomoći će Vam da umanjite stres.

Blizanci (21.5.-21.6.)

Vreme je za velike promene! Razmislite o tome gde vidite sebe u budućnosti i kako da dostignete svoj cilj. Imaćete prilike da napredujete u karijeri sredinom meseca, ali moraćete da se odlučite za jeden put. Blizanci u vezi će se često svađati sa partnerom ovog meseca. **KOSMO-SAVET:** Razmislite dobro da li je vreme da menjate i Vaš životni prostor.

Devica (24.8.-23.9.)

Septembar je Vaš mesec – u ovom periodu ćete se oslobođiti nekih starih priča, razrešićete zamršene odnose i kreiraćete bolju veržiju sebe. Ako ste u vezi, nećete biti dovoljno posvećeni partneru. Neke odluke će zavisiti i od drugih ljudi, ali nemojte praviti kompromise. **KOSMO-SAVET:** Analizirajte prethodnu godinu kako bi obezbedili sebi veći poslovni uspeh.

Vaga (24.9.-23.10.)

Posle dugih perioda stalnih promena, dolazi vreme da se odmorite i stvorite zdrave navike koje će Vas pratiti godinama. Na poslovnom planu očekujte nova zaduženja i prebukiranost, ali imaćete i prilike da poboljšate Vašu finansijsku situaciju. Slobodne Vage privlače udvarače sa svih strana, a kod zauzetih postoji mogućnost oštreljih sukoba i to zbog bezazlenih situacija. **KOSMO-SAVET:** Opustite se i uživajte.

Škorpija (24.10.-22.11.)

Mesec ljubavnih avantura za Vas, moguća je čak i avantura na poslu, a neki će čak u ovom mesecu spoznati i pravu ljubav. Septembar će biti poseban mesec za Vas, dobićete veoma važan poziv koji će Vam omogućiti da izgradite bitnu vezu ili postanete deo važne grupe. Neke poslovne situacije će Vam biti izazov, ali uspećete da izadete na kraj sa njima, uz pomoć svoje unutrašnje snage. **KOSMO-SAVET:** Imajte više poverenja u ljude i pazite šta govorite.

Strelac (23.11.-21.12.)

Naporno ste radili, a sada ćete imati prilike da smanjite obim posla i da radite ono u čemu zista uživate. Na ljubavnom planu imaćete turbulentan mesec – ukoliko ste slobodni svi će padati na Vašu harizmu, a ako ste u vezi, posvetiće se više sebi nego partneru, zbog čega će Vas partner nagrditi. **KOSMO-SAVET:** Pazite da ne povredite Vašeg partnera sebičnošću.

**Uroš
MILORADOVIĆ
Slabovidi
kutak**

Vaše mišljenje pošaljite na:
uros.miloradovic@kosmo.at

Kapitulacija

Pogledao Radomir „Planetu majmuna“ i dopao mu se film. Ali pomisli – nezgodno, možda nam majmun jednom stvarno bude gazda? Prošlo nekoliko dana, a on još pod utiskom. Ode na kraju u zoološki vrt – da ošacuje konkureniju. Dođe do kaveza s majmunima i udubi se. Posmatra, traži znake inteligentnog života. Majmuni nezainteresovani, gledaju svoja posla. Prilazi čuvar, pita osorno: „Je l' treba nešto?“ Radomir se opravdava, u stilu: zamislio se. Izvadi i telefon – kao, pravi selfi. Smeje se na silu. U tom progovori jedan majmun, kaže čuvaru: „Posetilac je platio kartu i uvek je u pravu, koliko puta da to ponovimo?! Idite sad!“ Gleda Radomir zaprepašćeno kako čuvar salutira i poslušno odlazi. Već su preuzeli kontrolu, misli on. „Pa kako je tu kod vas? Ima li vrućine?“, započinje Radomir nespretno razgovor. „Nije loše. Pozadi je klimatizovano, ali moraš i napred da budeš, u kavez, zbog posetilaca. Da se prošetaš, malo kešaš o ove šipke. Da izigravaš majmuna. Kod tebe?“

„Pa i ja sam celo leto radio“, kaže Radomir. A u čumezu u kom živi pravi pakao, nema klime. Ovo je prečucao.

„Je l' se spremate za izbore?“

„Nisam mnogo upućen“, kaže Radomir. „Gledam svoja posla, da preživim...“

„Pa i to što kažeš. A ionako mi uskoro preuzimamo. Što da se mučiš? 'Očeš malo kod nas u kavez, da viđiš što je lepo? Pozadi ima i klima.“ Kao hipnotisan, Radomir ulazi u kavez.

„Može banana, kolega?“

„Može“, kaže Radomir.

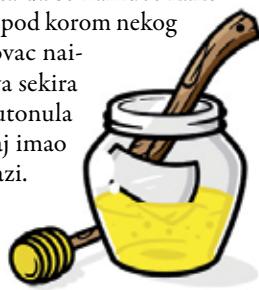
Žvaču u tišini. Prilazi im grupa turista i posmatra ih. Atmosfera je setna i svečana.

Narodne izreke

U svakodnevnom jeziku upotrebljavamo svi bar jednom dnevno po jednu frazu, a neretko ne znamo ni tačno šta one znače ili odakle vuku svoje poreklo. Uglavnom su izreke, poslovice i sl. nastale iz nekog događaja, a sama fraza je kroz često upotrebljavanje ušla u svakodnevni govor svih govornika jednoga jezika. Evo, kako su neke od popularnih fraza nastale:

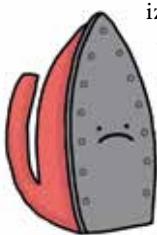
„Upala mu sekira u med.“

Kada nekog zadesi neka sreća obično kažemo da mu je upala sekira u med. Pčelari ranije nisu znali za košnice i pitomu pčelu, već su lutali po šumama u potrazi za rojevima divljih pčela. Skupljači meda su tako morali dosta da se namuče kako bi pronašli šupljinu pod korom nekog stabla. A kada je lovac naišao na med, njegova sekira bi se lako probila i utonula u med, te je tako taj imao sreću u svojoj potrazi.

„Baciti peglu.“

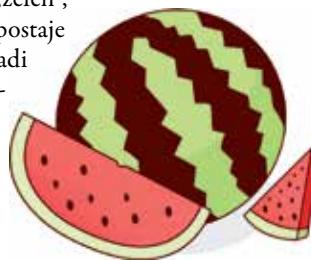
Kada neko povrati od mučnine, u nekim krajevima Balkana kaže se: „bac a peglu“, a razlog tome je da su se, pre nego što je postojala električna pegla, koristile one gvozdene. U njih se sipao žar, kako bi se ravna površina zagrejala. Neretko je bio ugalj u pitanju, a kada sagoreva, on ispušta otrovne gasove. I dok osoba pegla i stoji

iznad te gvozdene pegle, ona udiše taj štetni dim. Posle kratkog vremena njoj pripadne muka, te je često bacala peglu da istrči napolje da se, logično, ispovrati.

„Obrao si bostan.“

Frazu koristimo uglavnom u značenju „proći zlo“, „propasti“ ili „nastradati“. Na prvi pogled izreka nam se ne čini logičnom, ali ukoliko se posmatraju neke starije izvore, onda se moći naći odredba „zelen“, dakle „obrao si zelen bostan“. Time postaje logično da se radi o čoveku, koji uradi posao kako ne treba, slično baštovanu koji rano obere nezreli bostan. A iz toga se lako razvilo značenje: „loše se provesti“, „loše proći“, „propasti“, „stradati“ i slično.

„Pijan kao majka.“

Ova fraza se koristi za čoveka, koji je uneo veliku količinu alkohola, ali za objašnjenje kako je izreka nastala, postoje dve verzije. Prema prvom tumačenju, fraza vuče poreklo iz lekarske prakse iz prošlosti, kada se porodiljama davao alkohol da bi im se olakšale muke tokom porođaja. Drugo objašnjenje govori o tome da je majka sinonim za zemlju, a njoj je potrebno da bude natopljena vodom, kako bi rađala plodove zemlje.

„Neće grom u koprive.“

Ovu rečenicu koristimo uglavnom kada postoji mala ili nikakva verovatnoća da se nešto desi. A kako grom i kopriva? Lingvisti objašnjavaju da postoji veza između ove bilje i slovenskog boga grmljavine, munje i groma – Peruna. Tamo gde je ranije udario grom, najčešće se palila vatra, a ona je bila dragocena. Sa druge strane, list koprive ima male „bodlje“, koje u dodiru sa kožom stvaraju bolan osećaj, sličan onom koji imamo kad se opečemo.

■ Uređuje: Sandra Radovanović
■ Ilustruje: Filip Andronik

PREPISIVANJE

GLADAN KAO VUK

■ Piše: Petar Rosandić

Budućnost je – sada!

Lesen Sie diesen Beitrag auch
auf Deutsch: www.kosmo.at

ELEKTRIČNI AUTOMOBILI.
Idućih godina električnim automobilima neće samo porasti njihov domet, nego će postati konačno i po cijenama pristupačniji za šire mase. Istovremeno, politika glasno najavljuje forsiranje električnih automobila.

Hoće li Evropska unija uskoro imati kvote za električne automobile, po kojima bi svaka zemlja trebala imati određeni udio električnih četverokotača na tržištu? Taj prijedlog donio je nedavno kancelarski kandidat njemačkog SPD-a, Martin Schulz, a iako se to nije očekivalo, njegovu izjavu podržali su mnogi, uključujući njemačku ministricu za okoliš Barbaru Hendricks. Osim toga, njegova inicijativa stiže u vrijeme kada automobiliška industrija planira izbaciti modele koji će – ne samo po cijeni – biti zanimljivi širem krugu ljudi.

Osim poznate marke Tesla, koja je poznata po revolucionarnim, ali i vrlo skupim električnim automobilima, ovu tezu potvrđujujaju najave proizvođača poput Opela, Volwa, VW-a, Forda, Nissana i drugih. Isto dosad nisu bili značajno aktivni u ovom segmentu, ali je očigledno da nas do 2020. godine očekuje nekoliko iznenađenja. Volvo uvelika radi na tome da 2019. izbaci svoj prvi elektrilni model koji će se proizvoditi u Kini, a koji bi trebao imati domet veći od 400 kilometara o punjenju. Istovremeno, Volkswagen bi uskoro trebao ponuditi svoj „Volkswagen ID“ koji će imati domet veći od 480 kilometara, a koji će, prema najavama, koštati oko 30 tisuća eura.

No, kakva je danas situacija na tržištu električnih automobila u Europi? Velikom, masovnom proboru električnih vozila na putu stope i dalje visoke cijene, nezadovoljavajući domet po punjenju te loša infrastruktura za punjenje vozila. No, činjenica je da se na ta sva tri „bojna polja“ situacija mijenja - u korist električnih automobila. Ako još i Evropska Unija uvede kvote i, uz već postojeći sistem forsiranja električnih automobila, subvencije i popuste za nabavu takvih vozila, ne treba sumnjati da će isti brzo osvojiti naš kontinent...

Sadašnje i buduće zvijezde među e-autima

1. Renault Zoe:

S početnom cijenom od 22.190 eura pojavio se ove godine na tržištu. Domet veće baterije iznosi čak i više od 400 kilometara.

2. Volkswagen ID:

Ovim autom Nijemci planiraju preuzeti prevlast na tržištu e-autu. ID bi trebao imati domet veći od 480 kilometara, cijenu oko 30 tisuća eura, kao i maksimalnu brzinu od 160 km/h.

3. Ford Model E:

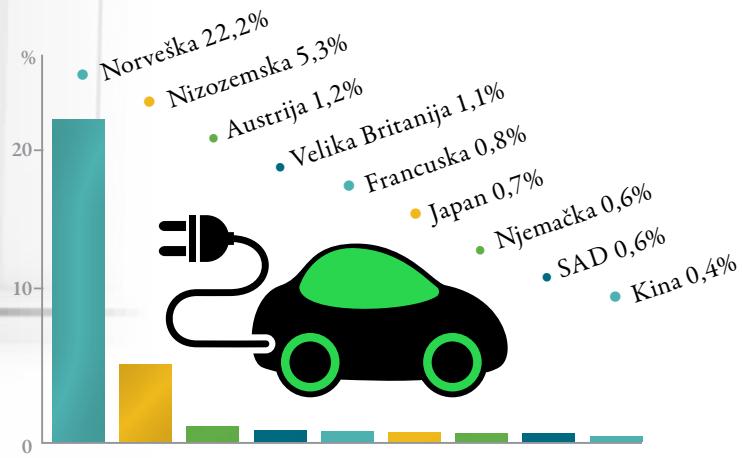
Ovako bi trebao izgledati Fordov konkurent Tesli, Priusu i Chevroletu. Očekuje se da će na tržište doći 2018. u različitim varijantama, od hibrida do potpunog e-vozila.

4. Nissan Leaf:

Njegov izlazak na tržište očekuje se još ove godine, a isti bi trebao imati domet od čak 320 kilometara po jednom punjenju.

Udio električnih automobila u zemljama Europe i svijeta

Izvor: EY AUTOMOTIVE

KVALIFIKACIJE. U kvalifikacijama za Svjetsko nogometno prvenstvo u Rusiji 2018., meč između Austrije i Srbije u Beču 6.10. mogao bi postati odlučujući dvoboј za obje ekipе. Srbija ima definitivno više razloga za optimizam.

■ Piše: Petar Rosandić

Orlovi protiv Alaba boyса

Lesen Sie diesen Beitrag auch auf Deutsch: www.kosmo.at

Početkom oktobra u bečkom Prateru, na čuvenom Ernst-Happel stadionu, nogometne snage odmjerit će Austrija i Srbija u kvalifikacijama za Svjetsko prvenstvo u Rusiji 2018. godine. Austrijska nogometna reprezentacija izazvala je prije dvije godine pravu euforiju kada se kvalificirala za Evropsko nogometno prvenstvo u Francuskoj prošle godine. No, u Francuskoj David Alaba, Marko Arnautović i društvo nisu uspjeli odazvati formu u kojoj su uspješno kroz kvalifikacije, u kojima su nadmašili i Rusiju i Švedsku.

Orlovi na vrhu ljestvice

Dok ovdje trenutno vlada razočaranje zbog činjenice da se Austrija – naročito porazom protiv Irske kod kuće, te protiv Srbije u Beogradu – u posljednjim utakmicama znatno udaljila od potencijalnog sudjelovanja na SP-u u Rusiji, Srbija je zasad igrala sjajne kvalifikacije kakve već dugo nismo vidjeli od „Orlova“, te se u skupini D smiješi sa samog vrha ljestvice zajedno sa Irskom. Nakon što ih sedam godina nije bilo niti na svjetskim

ni evropskim nogometnim prvenstvima, u Srbiji je sve spremno za povratak na velika nogometna vrata. No, o odlasku „Orlova“ u Rusiju odlučit će idući dvoboji protiv Moldavije, teško gostovanje u Irskoj, te dvobojo s Austrijom 6.10 u Beču.

Povratak Ljajića

Uoči idućih mečeva najveća vijest bila je što je u sastav vraćen napadač Torina Adem Ljajić, čija dobra forma nije ostala

vila ravnodušnim ni srpskog izbornika Slavoljuba Muslina. U ekipi koju krase zvučna imena poput Kolarova, Matića, Mitrovića i Tadića, cilj za iduće dvobojne je vrlo jasan. „Naš cilj je da ostanemo na prvom mjestu u grupi i da nastavimo put ka Rusiji“, rekao je izbornik Muslin kojem je također jasno da bi, po trenutnim očekivanjima nogometne publike u Srbiji, sve osim plasmana bilo razočaranje za tamošnju publiku. No, prije nego što avion s

Ljestvica grupe D						
	U	P	N	I	D	B
Srbija	6	3	3	0	13:7	12
R. Irska	6	3	3	0	8:4	12
Wales	6	1	5	0	9:5	8
Austrija	6	2	2	2	9:8	8
Gruzija	6	0	3	3	6:10	3
Moldavija	6	0	2	4	4:15	1

*U- utakmice, P- pobjede, N- nerješeno, I- izgubljeno, D- diferencija golova, B- bodovi

„Orlovima“ krene za Beč, očekuje ga teška utakmica s Irskom koja ima isti broj bodova, ali lošiju gol-statistiku od Srbije. U tom dvoboju mogla bi pasti i odluka tko će odskočiti sam na vrh ljestvice, te tako napraviti ključan korak ka direktnom plasmanu na Svjetsko nogometno prvenstvo u Rusiji. Sudeći po prvom dvoboju u Beogradu i izjednačenom rezultatu od 2-2 između Srbije i Irске, razvidno je da će i dvoboju u Beogradu biti itekako napet...

Austrija pod pritiskom

Ukoliko Austrija uspije, kao što se očekuje, savladati Gruziju, te pozitivno iznenaditi u dvoboju protiv Walesa, u utakmicu sa Srbijom ušla bi ponovo sa novim samopouzdanjem. No, od tog samopouzdanja u dosadašnjim kvalifikacijama nije bilo velikog traga: u Irskoj je Austriji nesretno prokockala dva boda i vodstvo od 1-0 u 85. minuti, dok je u Beču protiv iste ekipe doživjela i poraz. Kakva će biti utakmica Srbije i Austrije, ovisi i o prethodne dvije utakmice ove dvije ekipe u septembru. U usporedbi na Transfermarktu, evidentno je da srpski kadar vrijedi 32 milijuna eura više s ukupnom tržišnom vrijednošću od 173

Dušan Tadić, igrač Southhamptona vrijedan čak 17 milijuna eura, jedna je od glavnih uzdanica Srbije u ovim kvalifikacijama.

milijuna eura, dok austrijska ekipa „košta“ 141 milijuna eura.

Pritisak prije utakmice će biti ogroman, a ne treba sumnjati da bi se u slučaju lošeg razvoja po Austriju počela tresti i stolica Marcela Kollera, njenog švicarskog trenera koji je do Europskog prvenstva u Francuskoj smatran „spasiteljem austrijskog nogometa“. Koller je za iduće dvoboje u ekipu uvrstio dva nova obrambena igrača s Moritzom Bauerom (Rubin Kasan), te Maximilijanom Wöberom, igračem koji seli iz

Pritisak raste: Austrijskom izborniku Marcelu Kolleru i njegovoj ekipi pod hitno trebaju pobjede. Inače ih neće biti na SP-u u Rusiji 2018. godine.

Rapida u Ajax Amsterdam. U svakom slučaju je jasno da će Austriji, osim nekad u nogometu neophodne sreće, trebati i znatno bolja igra kako bi suvereno mogla parirati Srbiji.

Bezahlte Anzeige

Pflichtschule abgeschlossen – was nun? Eine Lehre?

Oder noch gar keine Ahnung, wie es weitergehen soll? Hier kann die Wiener Ausbildungsgarantie helfen. Wer keine reguläre Lehrstelle in einem Betrieb findet, kann zum Beispiel in einer überbetrieblichen Lehrwerkstätte in eine vollwertige Ausbildung einsteigen. Nach der erfolgreichen Lehrabschlussprüfung steht übrigens mit dem BildungsBonus des Wiener ArbeitnehmerInnen Förderungsfonds (waff) einer beruflichen Weiterbildung nichts im Weg. Rund um Lehre und Beruf berät außerdem die Kümmer-Nummer des waff.

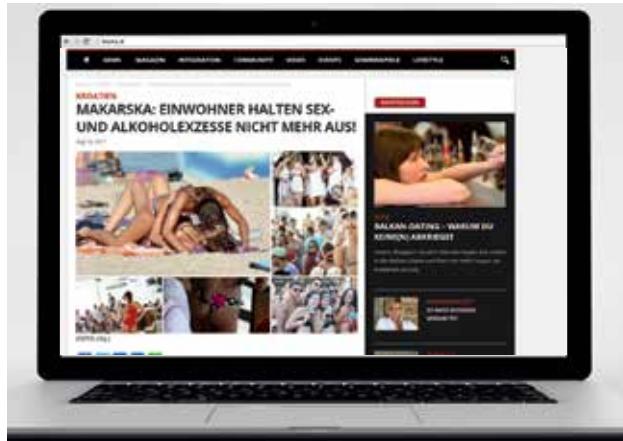
Also: **die Tür ist offen. Jetzt liegt's an Dir!**

**Infos unter: www.waff.at
sowie bei der Kümmer-Nummer: 0800 20 20 22
oder: www.kümmer-nummer.at**

Stadt Wien

KOSMO.at u avgstu

Makarska: pobuna zbog previša alkohola i seksa

Jedno od omiljenih mesta za godišnji u Hrvatskoj, dalmatinski grad Makarska, bilo je u poslednje vreme na lošem glasu. Zbog inostranih turista, došlo je do pobune kako od strane građana, tako i turista protiv vrste turizma punog ludih žurki, alkohola i seksualnih odnosa na javnim mestima

Izdvojeni komentari usera:

Jacqueline Partin: Sybille, überlege dir noch einmal, ob das nächstes Jahr euer Urlaubsziel sein wird.

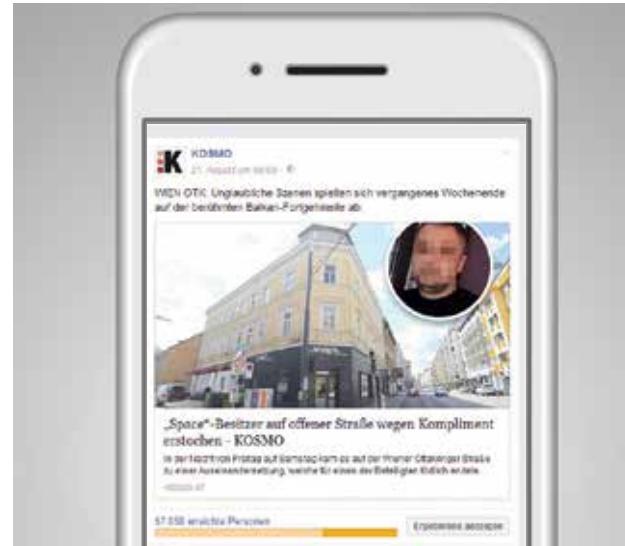
Fehi Ma: Tarik, Adel, Mirsad, Jasko, Majda, Fero, Mujo gdje su ovi bili kad smo mi bili bahaha.

Michael Miki Zehn Zwanzig: Pa, bolje da se pr**ju nego da se tuku.

Durmo Handžić: Dann geht man halt nach Tučepi und nicht nach Makarska.

Mirela Bordul: Ganz genau, wie du letztens erzählt hast.

Aleksandar Živković: Egal! Besser als Krieg und verderben!

Kreativno učešće u nagradnoj igri

Vest o ubijenom vlasniku poznatog kafića na bečkoj Ottakringer Straße izazvala je brojne reakcije kod naše publike. Navodno je eskalirao sukub zbog jednog komplimenta, koji je Perica G. morao platiti životom.

Izdvojeni komentari usera:

Levy Nenad: U svakom slučaju žalosno i bez reči, mlad život se ugasio. Samo me zanima ko je u ovoj priči bio prisutan, odnosno svedok?

Života Marinković: Man weckt den schlafenden Teufel nicht. Entweder man verteidigt sich verbal oder man lässt es sein. In diesem Fall hat er leider zu gestochen.

Postovani čitaoci,
KOSMO je otvoreni za sve Vaše reakcije, prijedloge i pitanja. Podijelite s nama svoje komentare na:
Zeitschrift KOSMO
Handelskai 388
Büro Top Nr. 741
1020 Wien, na e-mail:
info@kosmo.at

IMPRESSUM

Medieneigentümer: Twist Zeitschriften Verlag GmbH | **Herausgeber und Geschäftsführer:** Dejan Sudar (dejan.sudar@kosmo.at) | **Verlagsleitung und Chefredaktion:** Dragomir Janjić (dragomir.janjić@kosmo.at) | **Verkaufsleitung:** Voin Mihajlović (voin.mihajlovic@kosmo.at) | **Anzeigenverkauf:** Jasmin Džajić (jasmin.dzajic@kosmo.at) | **Kontakt für Mediagenturen:** Voin Mihajlović (voin.mihajlovic@kosmo.at) | **Marketing, Produktion, Vertrieb:** Dragomir Janjić (dragomir.janjić@kosmo.at) | **Redaktion:** Manuel Bahrer, BA (manuel.bahrer@kosmo.at), Mag. Jelena Mihajlović Ignjatović, Vera Marjanović (vera.marjanovic@kosmo.at), Sandra Radovanović, MA (sandra.radovanovic@kosmo.at), Petar Rosandić, MA (petar.rosandic@kosmo.at) | **Kolumnisten:** Uroš Miloradović, E.MA (uros.miloradovic@kosmo.at) | **Lektorat:** Sandra Radovanović, MA (sandra.radovanovic@kosmo.at), Petar Rosandić, MA (petar.rosandic@kosmo.at) | **Art Director und Grafik:** Jelena Cvetković Šarkanović, univ.dipl.inž.obl.tekst. in oblač. | **Illustrationen:** Mag.art. Zorica Aigner, Filip Andronik | **Fotografen:** Jürgen Makowcz, Anton Matay, Jelena Mihajlović Ignjatović, Miloš Mitić, Johannes Polt, Diva Shukoor | **Foredaktion:** Grafische Abteilung | **Cover-Foto:** Peter Provanzik | **Druck:** NÖ Pressehaus. Auflage: 120.000 Stück Mediaunterlagen und Tarife unter www.kosmo.at | KOSMO – das auflagenstärkste Ethnomagazin in Österreich | Verlags- und Redaktionsadresse: Donau Business Center, Handelskai 388/741, A-1020 Wien | Tel.: +43 (0)1 235 05 72-0 | Fax: +43 (0)1 235 05 72-25 | office@kosmo.at | www.kosmo.at

Web-Redaktion: Manuel Bahrer, BA (manuel.bahrer@kosmo.at), Mag.a Adisa Begić (adisa.begic@kosmo.at), Mariana Lukić, Bakk. phil. (mariana.lukic@kosmo.at)

Die Meinung von Kolumnisten muss nicht mit der Meinung der Redaktion übereinstimmen. Namentlich gekennzeichnete Beiträge geben nicht unbedingt die Meinung des Herausgebers wieder. Für den Inhalt von Inseraten haftet ausschließlich der Inserent. Für unaufgefordert zugesandtes Bild- und Textmaterial wird keine Haftung übernommen. Jegliche Reproduktion nur mit schriftlicher Genehmigung der Geschäftsführung. Zurzeit gilt die Anzeigenpreisliste laut Mediadaten 2017. Alle Rechte vorbehalten. Die Zeitschrift und alle in ihr enthaltenen Beiträge und Abbildungen sind urheberrechtlich geschützt. Mit Ausnahme der gesetzlich zugelassenen Fälle ist eine Verwertung ohne Einwilligung des Verlags strafbar. Geringfügige Farbabweichungen sind aus drucktechnischen Gründen möglich. Alle Preise (in Euro) und Angebote vorbehaltlich Druckfehler. Die Ziehung bei allen Gewinnspielen erfolgt immer für die aktuelle Ausgabe unter Ausschluss der Öffentlichkeit. Der Rechtsweg ist ausgeschlossen. Änderungen und Irrtümer vorbehalten. Die Gewinner werden per E-Mail oder Telefon verständigt. Eine Barabholung des Gewinns ist nicht möglich. Mit der Teilnahme an einem Gewinnspiel o.ä. erklären Sie sich mit der Speicherung und Verarbeitung der von Ihnen bekanntgegebenen Daten sowie Übermittlung von Informationsmaterial (via E-Mail, Telefon, Fax, SMS/MMS) durch den Twist Zeitschriften Verlag GmbH über Ihre Produkte, Abo-Aktionen und ähnliche Vorteilsaktionen einverstanden. Diese Daten können für Marketingzwecke verwendet und an Dritte weitergegeben werden. Sie können Ihre Zustimmung jederzeit widerrufen.

KURSEVI NJEMAČKOG JEZIKA NA WESTBAHNHOFU

NOVO

Završite kod nas
osnovnu školu!

- kursevi njemačkog jezika i priznati ispit za studij
- garantirani uspjeh
- višejezično osoblje
- vrhunski profesori
- besplatno čuvanje djece

POČETAK NEDELJNO!

Prijevodi na sve jezike: translation@germanica.at
Posjetite nas osobno u našem uredu!

Felberstraße 2/8, 1. sprat
1150 Wien

Tel.: +43 (0)1 895 78 41
Fax: +43 (0)1 895 78 42

www.germanica.at
office@germanica.at ili
kurse@germanica.at

Prijave: pon-pet: 08:30 - 19:30
sub: 09:00 - 12:00

1.700 LEHRLINGE

ENTWICKELN HEUTE DIE
MOBILITÄT VON MORGEN.

IMMER IN BEWEGUNG. Damit wir auch in Zukunft Land und Leute bewegen können, bilden wir die Fachkräfte von morgen schon heute in mehr als 20 Lehrberufen selbst aus. Mit frischen Ideen und Tatendrang bringen 1.700 Lehrlinge die Zukunft der ÖBB auf Schiene.